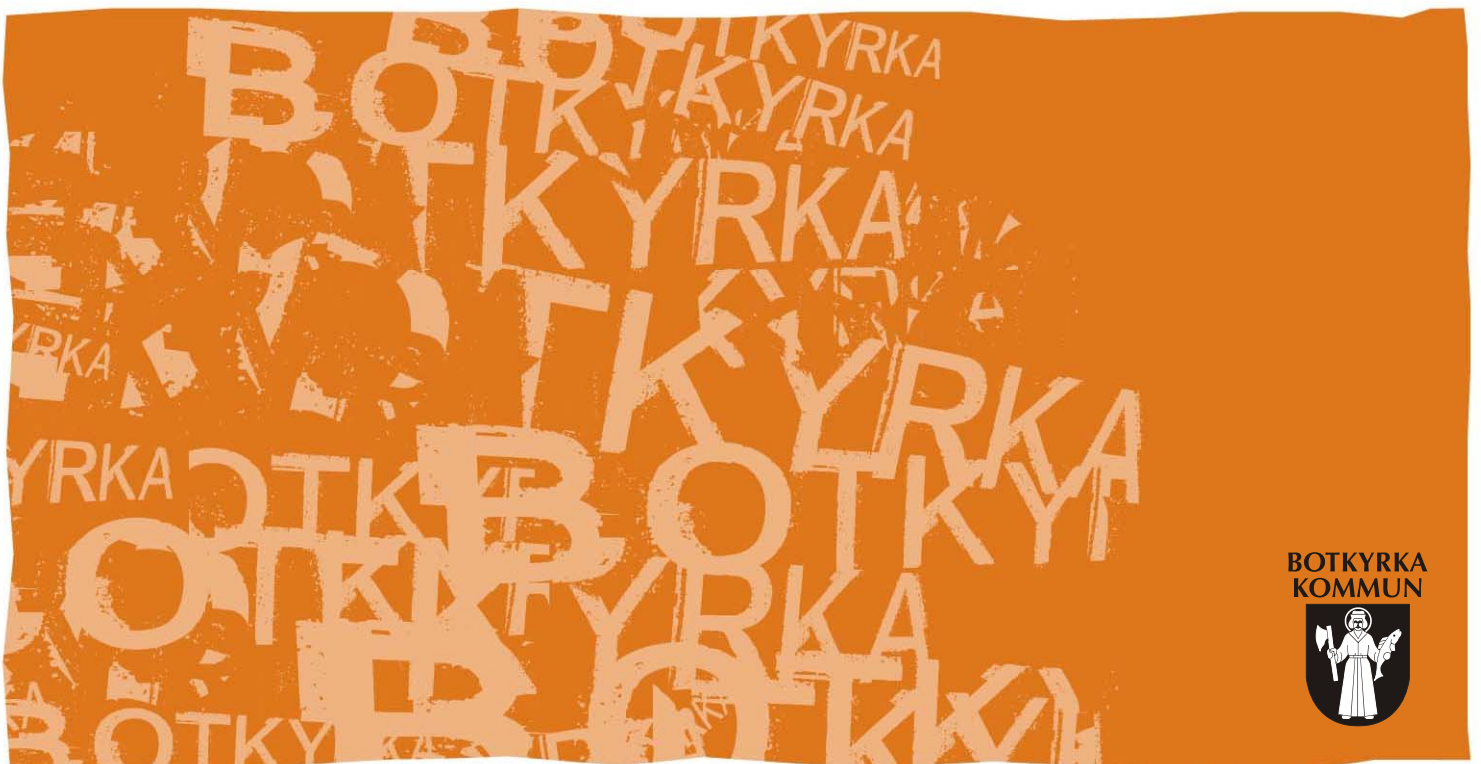

Flerårsplan 2011-2014

– en plan för hållbar utveckling

Majoritetens text.....	3
Flerårsplanens delar	8
Att tänka nytt och annorlunda en förutsättning för framgång.....	9
Ett hållbart Botkyrka - utvecklingen i ett 30-årsperspektiv	10
Planeringsförutsättningar	13
Omvärldsanalys	13
Invärldsanalys	14
Ambitioner och mål för flerårsplanen 2011-2014.....	15
Medborgaren i centrum	16
Unga och äldre i fokus.....	19
Samhälle i utveckling	21
Organisation för framtiden.....	24
Ekonomisk plan 2011–2014	27
Uppdrag i flerårsplanen	36

Majoritetens text

Den politiska majoriteten i Botkyrka, Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna, vill i detta särskilda yttrande redogöra för vår övergripande inriktning för flerårsplanepreioden 2011–2014.

Flerårsplanen är kommunens viktigaste styrdokument och ett viktigt redskap för att skapa ett socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbart Botkyrka. 2007 formulerade vi vår vision för ett hållbart Botkyrka. Under de år som gått och har vi kommit närmare vår målsättning och känner nu att det är viktigt att ta vår vision ett steg vidare. Vi vill tillsammans med Botkyrkaborna och medarbetarna inleda en dialog om nya mål och en ny vision för att möta utmaningarna för ett hållbart Botkyrka. Vi påbörjar förnyelseprocessen i flerårsplanen genom att omformulera våra nyckelområden till; Framtidens jobb i Botkyrka, Kvalitet i välfärden i Botkyrka, Grönare livsmiljöer i Botkyrka och Kultur och kreativa näringar ger kraft i Botkyrka.

Lågkonjunkturen är fortfarande närvarande och påverkar Botkyrkas ekonomi. Vi har genomfört effektiviseringar men för att få en ekonomi i balans med en tillräcklig marginal krävs att vi minskar kostnaderna ytterligare 2011 och 2012. Det är en verklighet som Botkyrka delar med många av Sveriges kommuner. Vi i den rödgröna majoriteten bibehåller, trots det ekonomiskt kärva läget vår målsättning att inte säga upp tillsvidareanställd personal. Det är svårt att överblicka de ekonomiska förutsättningarna för flerårsplanen 2011–2014 eftersom valutgången på nationell nivå kommer att ha en avgörande betydelse för kommunernas ekonomi.

I detta ekonomiskt svåra läge väljer den borgerliga regeringen att inte ge mer pengar till kommunerna samtidigt som det rödgröna regeringsalternativet i sitt budgetalternativ presenterat både konjunkturstöd för 2011 och en höjning av statsbidragen till kommunerna. I dagsläget vet vi att en rödgrön regering kommer att ge ca 43 miljoner 2011 och ca 33 miljoner 2012 mer till välfärden i Botkyrka vid ett regeringsskifte. Vi i den rödgröna majoriteten kommer att minska besparingskravet på den kommunala organisationen i relation till det ekonomiska tillskottet en rödgrön regeringspolitik innebär för Botkyrka. Varje tillkommande krona kommer att gå till välfärden i form av skolan, förskolan och äldreomsorgen. Om det skulle gå så illa att den nuvarande regeringen sitter kvar och de ekonomiska förutsättningarna inte förbättras eller försämras ytterligare kommer vi att tvingas till en omprövning och förnyad analys av kommunens ekonomi, inklusive skattesatsens nivå.

I svåra ekonomiska tider väljer vi i den rödgröna majoriteten att sätta välfärden först. I flerårsplanen 2011–2014 fokuserar vi på våra barn, ungdomar och äldre. De reformer och investeringar vi genomför syftar till att skapa jobbförutsättningar för våra ungdomar, att förstärka kvaliteten i våra förskolor och skolor, främja ungdomars fritid, och bygga fler äldreboenden. Satsningen på sommarjobb till våra ungdomar fortsätter 2011 och 2012 och vi kan garantera att alla 1-3-åringarna får en heltidsplats på förskolan. Därmed har vi lyckas med målsättningen att erbjuda heltid i förskolan för alla barn i Botkyrka. I flerårsplanen 2011–2014 tar vi även viktiga steg för att stärka jämställdheten genom att införa reformer som barn-

omsorg på obekvämt arbetstid ("nattis") fritidsgård i Alby med verksamhetsinriktning för flickor och bättre gatubelysning för tryggare utemiljöer.

Framtidens jobb i Botkyrka

Lågkonjunkturen har inneburit att många blivit arbetslösa och att klyftorna i samhället har ökat. Full sysselsättning är vårt mål. Arbetslösheten i Botkyrka har drabbat många ungdomar och ingen under 25 år ska behöva gå sysslolös utan arbete eller möjlighet till utbildning. Därför kommer vi i flerårsplanen 2011–2014 möjliggöra för ungdomsanställningar och sommarjobb för ungdomar i kommunen. Vi ska medverka till fler praktikplatser i kommunen, i det privata näringslivet och i de sociala företagen.

Vi inför rätt till barnomsorg på obekvämt arbetstid ("nattis"). Det möjliggör för många ensamstående kvinnor som arbetar inom vården att behålla sitt jobb och sin försörjning.

Botkyrka kommun ska vara en mönsterarbetsplats. Vi ska tillsammans med de fackliga organisationerna genomföra ett arbete för att förbättra arbetsmiljön på våra arbetsplatser. Vår ambition är att heltid ska vara en rättighet och deltid en möjlighet. Vårt arbete med att öka andelen anställda med utländsk bakgrund, särskilt på chefspositioner, fortsätter. Syftet är att få fler personer med interkulturell kompetens i organisationen. Personalen i våra verksamheter är de som säkerställer kvaliteten i välfärden. För oss är personaltätheten i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan en prioriterad fråga. Vi följer utvecklingen och arbetar för att öka personaltätheten i våra verksamheter.

Botkyrka är entreprenörernas kommun. Vi vill att fler vågar ta steget att bli egen företagare och börjar tidigt med att väcka ungas nyfikenhet för entreprenörskap. Vi ska uppmuntra unga att förverkliga sina affärsidéer genom att investera i entreprenöriellt lärande i skolan och säkerställa att möjligheten till sommarlovsentreprenörer bibehålls. Vi vill starta en entreprenörskapsakademi i Botkyrka.

Botkyrka ska arbeta aktivt för att locka nya företag till kommunen samt underlätta för befintliga företag att expandera sin verksamhet. Botkyrka ska ge god och effektiv service till företag och planlägga mark för exploateringar. Familjeparken i Hågelby bidrar till att öka attraktionskraften utmed E4/E20-stråket och Eriksbergs industriområde, Riksten företagspark är ett annat exempel där det finns god potential för företagsetableringar. Fler företag ger fler jobb och klarar vi jobben så klarar vi välfärden.

Kvalitet i välfärden i Botkyrka

För oss i den rödgröna majoriteten är kvalitet i välfärden och innehållet i verksamheterna det mest betydelsefulla. Botkyrkas barn ska gå i skolor med arbetsro och de ska uppnå kunskapsmålen, äldre ska erbjudas en bra omsorg och samhället ska vara tillgängligt för alla kommuninvånare.

2011 fullföljer vi i den rödgröna majoriteten vår målsättning att erbjuda alla 1-3-åringar heltidsomsorg i förskolan, även barn till föräldralediga och arbetslösa. Det tillmötesgår alla barns rätt att få gå i förskolan och skapa möjlighet för fler arbetstillfällen.

Många av Botkyrkas skolor och förskolor som är byggda på 70-talet är i behov av upprustning. Vi avsätter över 50 miljoner kronor per år för omedelbara åtgärder, pedagogiska renoveringar och för genomförande av en långsiktig ombyggnads- och renoveringsplan.

Antalet barn i förskolan och grundskolan ökar i Botkyrka och därför kommer vi under flerårsplaneperioden att bygga ut förskolekapaciteten med tre nya förskolor i Tumba och Tullinge. Vi bygger också en ny skola i Riksten.

Vi ska främja flickors och pojkars fritid och kommer under flerårsplaneperioden att investera i en fritidsgård i Alby. Verksamheten ska utvecklas tillsammans med Albys ungdomar på sådant sätt att både flickor och pojkar kan trivas där. Vi har gett kultur- och fritidsnämnden i uppdrag att utveckla våra fritidsgårdar så att fler flickor vill delta i verksamheten.

I flerårsplanen 2011–2014 främjar vi Botkyrkas ungdomars idrottsutövande genom upprustning och modernisering av hallar. Eklidshallen kommer att få en ny modern hoppgröp så att Botkyrkas framgångsrika gymnaster kan träna på hemmaplan. Det blir en ny läktare i Tumbahallen så att handbollen kan ha hemmamatcher. Botkyrkas anrika boxningsklubb, där svenska mästare i boxning tränar, får ny träningslokal i Botkyrkahallen och konstgräsplanen i Broängen anläggs 2012.

I Tunaparken genomför samhällsbyggnadsnämnden i samverkan med kultur- och fritidsnämnden ett förnyelseprojekt. Projektet tar form i dialog med de boende i området. Kultur- och fritidsnämnden får 2 mnkr för att investera i en skate- och bmx-park. Förnyelsen av parkmiljöerna ska ske med ett tydligt jämställdhetsfokus. I parken ska det också finnas aktiviteter för äldre.

Vi ger även förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheten att flytta fritidsgårdsverksamheten i Vårsta från Sandagården till "Röda huset" vid Malmsjöskolan.

Vi i den rödgröna majoriteten avsätter pengar till att bygga ett nytt äldreboende i Norsborg på Tornbergsskolans tidigare tomt där verksamheten ska utvecklas utifrån ett interkulturellt perspektiv. Vi kommer att genomföra hälsosamtal med alla som är 75+ för att lyssna på de äldres behov och önskemål. Det är även ett tillfälle för kommunen att ge information om vilka typer av verksamheter i form av t ex friskvård och kulturupplevelser, hjälpredskap i hemmet och möjliga boendeformer som finns i kommunen. Kärsdala äldreboende kommer att få balkonger för att öka möjligheterna till utevistelse.

Grönare livsmiljöer i Botkyrka

Vi i den rödgröna majoriteten vill skapa goda livsmiljöer för alla kommunens invånare. Botkyrka ska vara en plats med bra uppväxtvillkor för både flickor och pojkar. Vi ska i Botkyrkas olika stadsdelar skapa förutsättningar för en mångfald av bostäder, arbetsplatser och kommunal och kommersiell service. Det är viktigt att våra bostadsområden kan erbjuda tillgång till kultur, fritidsaktiviteter, närhet till kommunikation och natur. Botkyrkas offentliga miljöer ska vara trygga, trivsamma och tillgängliga.

Vi vill åstadkomma områden med en blandning av boendeformer och upplåtelseformer. Under flerårsplaneperioden kommer vi att upplåta mark för byggande av villor i norra Botkyrka och vi kommer att bygga fler hyresrätter i Tullinge. I byggandet av bostäder såväl som andra fastigheter ska vi använda oss av ny klimat- och energismart teknik som sparar både miljö och ekonomin.

Under mandatperioden ska vi fortsätta vårt arbete med att förverkliga Botkyrkas fastslagna klimatstrategi. I Botkyrka ska det vara möjligt att leva klimatsmart. Enligt kommunens klimatstrategi ska kommunens organisation vara fossilbränslefri 2015. En viktig del för att åstadkomma detta är att förnya vår fordonspark med biogasbilar och framöver även elbilar. För att lyckas med klimatomställningen är det betydelsefullt med kompetensutveckling av kommunens medarbetare i klimatfrågor. Vi kommer även att inleda ett samarbete med näringslivet där företag erbjuds skriva på ett klimatkontrakt för att hjälpa åt med att minska den negativa klimatpåverkan.

Det är viktigt att se över energianvändningen. Vi avsätter pengar i flerårsplanen som syftar till att minska energiförbrukningen i kommunens lokaler - investeringar som på sikt kommer att betala sig genom minskade energikostnader. Vi fullföljer utbytet och uppgraderingen av vår gatubelysning för en tryggare utemiljö och lägre energiförbrukning.

Goda livsmiljöer bidrar till ökad trygghet och bättre folkhälsa. Folkhälsoarbete handlar om delaktighet i samhället, tillgång till god kommunal service, möjligheter för fysisk aktivitet och tillgång till mötesplatser. Vårt mål är att minska skillnaderna i hälsa och uppnå jämlikhet när det gäller folkhälsan. Cykelplanen är en del av Botkyrkas klimat- och folkhälsoarbete där vi vill skapa förutsättningar för goda levnadsvanor. Vi ska möjliggöra för Botkyrkaborna att göra hälsosamma val och bygger ut gång- och cykelvägar i kommunen. Under flerårsplaneperioden kommer en gång- och cykelväg att anläggas mellan Tumba och Tullinge.

För att upprätthålla trivsamma utemiljöer är underhåll och skötsel avgörande. Vi i den rödgröna majoriteten avsätter mer pengar för ökat underhåll för städning, klippning av buskage och för åtgärder av skadegörelse.

Vi i den rödgröna majoriteten ser att en bättre tillgänglighet till Lida fri-luftsområde är en nödvändig men kostsam investering. Arbete pågår med att hitta ett trafiksäkert och ekonomiskt alternativ som inte kommer att innebära oacceptabla trafikökningar i närliggande bostadsområden. För att fatta ett bra beslut behöver vi mer information och en bättre trafikanalys. Vi återkommer med ett förslag om hur tillgänglighet kan förbättras till Lida i någon av de kommande ett- eller flerårsplanerna.

Kultur och kreativa näringar ger kraft i Botkyrka

Vi i den rödgröna majoriteten värnar om kulturen och vill ge kulturen utrymme i Botkyrka. Kulturen har ett viktigt egenvärde för människor som ett redskap för kreativitet, kommunikation och personlig utveckling. Kultur förstärker näringslivsutvecklingen i Botkyrka och den är i sig själv en växande näring med många nya företag. Kulturen kan också användas för att förstärka lärandet i skolan, hälsan och glädjen inom sjukvården och

omsorgen. Kultur skapar identitet, attraktionsvärde och hemkänsla. Kultur främjar demokrati och delaktighet.

Vi vill förstärka de kreativa näringarna i Botkyrka och avsätter medel i flerårsplanen för upprustning av lokaler som möjliggöra en framtid för Cirkus Cirkör och andra betydelsefulla cirkuskompanier i Botkyrka. Genom byggandet av Hangaren får vi en nationell scen till Botkyrka och Stockholmsregionen för uppvisningar, föreställningar, performance men även filmproduktion. Subtopia är ett nav för den kreativa näringen i Botkyrka. Med sin samlade erfarenhet och kompetens har Subtopia en avgörande betydelse för den kreativa näringens framväxt och utveckling i Botkyrka.

Studieförbunden har en viktig roll för människors bildning och möjlighet att ta tillvara sina demokratiska rättigheter. Genom studieförbunden erbjuds också en bred kulturverksamhet för alla generationer. Vi i den rödgröna majoriteten vill under flerårsplaneperioden ha ett utökat samarbete med studieförbunden.

Tullingeborna har länge efterfrågat fler mötesplatser och att Tullinge centrum ska utvecklas. Vi i den rödgröna majoriteten har gett ett uppdrag om att i dialog med Tullingeborna ta fram ett förslag till nytt kulturhus i Tullinge där Tullingeborna kan samlas för att fika med sina vänner, besöka biblioteket, ordna möten med sina föreningar eller gå på intressanta kulturupplevelser, föreläsningar med mera. Vi vill bygga det nya kulturhuset i Tullinge under nästa mandatperiod.

Framtiden finns i Botkyrka

Botkyrka är en ung, växande, kreativ och dynamisk kommun, helt enkelt en kommun långt ifrån lagom. Botkyrkaborna har kunskaper, idéer och engagemang. Utmaningarna är stora, men det är också beslutsamheten att klara av dem. Tillsammans kan vi bygga ett bra samhälle för alla och säkra en hållbar utveckling. Vi i den rödgröna majoriteten kommer att göra allt vi kan för att bidra till en sådan framtid.

Katarina Berggren
Socialdemokraterna

Mats Einarsson
Vänsterpartiet

Niklas Gladh
Miljöpartiet de gröna

Flerårsplanens delar

Majoritetens text beskriver den politiska majoritetens inriktning i flerårsplanen.

Kommunen som kraftsamlare beskriver kommunens vision, uppdrag m m.

Hållbar utveckling i ett 30-årsperspektiv, tanken med avsnittet är att lyfta blicken inför framtiden i ett längre perspektiv. För att på så sätt se vad som är kommunens långsiktiga frågor.

Planeringsförutsättningarna bygger på två fristående delar. Den första är den årliga omvärldsanalysen som presenterades i november och som behandlar den påverkan från omvärlden som kommunen inte kan styra över. Den andra delen är den så kallade invärldsanalysen som presenterades i mars och som behandlar förutsättningarna för kommunens verksamheter att klara ambitionerna för flerårsplanepreioden. Den bygger i hög utsträckning på nämndernas framåtsikter. Dessa två delar har utgjort underlagsmaterial för flerårsplanearbetet.

Ambitioner och mål för flerårsplanen 2011-2014 redovisar förslag till ambitioner och mål för den kommande perioden. Målen och ambitionerna redovisas i fyra nyckelområden – Medborgaren i centrum, Unga och äldre i fokus, Samhälle i utveckling och Organisation för framtiden.

Ekonomisk plan 2011-2014 innehåller förslag till driframar för nämnderna de närmaste två åren och en beskrivning av inriktning för de därpå följande två åren. Avsnittet innehåller också en investeringsplan med ramar och objekt för hela flerårsplanepreioden. Avsikten är att fortsätta utvecklingen med bättre långsiktighet i förutsättningarna för nämndernas verksamheter, där viktiga vägvalsfrågor kan lyftas fram både när det gäller investeringar och inriktningar i den löpande verksamheten.

Sammantaget sett är avsikten med flerårsplaneringen att nå en metodik för bättre framförhållning och beredskap för verksamhetsförändringar som kommer att bli nödvändiga, samtidigt som mål och ambitioner på ett tydligare sätt samspelar med de resurser som kommunen kan förfoga över.

Att tänka nytt och annorlunda en förutsättning för framgång

Våra långsiktiga strategier och mål för flerårsplanepreioden syftar till att Botkyrka ska upplevas som en av Sveriges bästa kommuner att bo, leva och verka i.

Kommunens huvudsakliga uppdrag är att vi ska ge en god kommunal service och bidra till en hållbar samhällsutveckling. För att nå framgång i våra både långsiktiga och mer näralliggande ambitioner och mål måste Botkyrka vara en kommun där den enskildes kraft och kreativitet tas tillvara. Det kan vi göra genom att uppmuntra och stimulera både medborgarnas och medarbetarnas kreativitet och entreprenöranda.

Värna och utveckla "Botkyrkaandan"

För att kommunen ska fungera som kraftsamlare måste vi som verkar här ha mod att prova nya idéer, vara öppna för förändringar och ha kraft att få saker och ting genomförda. Med andra ord måste kulturen i vår organisation, eller Botkyrkaandan om man så vill, kännetecknas av att vara öppen, orädd och energisk. Det här är sidor hos oss som vi hela tiden måste värna och utveckla.

Det är också det som devisen "Botkyrka – långt ifrån lagom" handlar om. Botkyrka är ingen slätstruken kommun där det räcker att vara lagom för att nå framgång. För oss i Botkyrka är det viktigt att vi har förmågan och modet att tänka nytt, att tänka annorlunda och se till att så många drömmar som möjligt blir förverkligade. Det är en viktig nyckel till hur vi ska lyckas att göra Botkyrka till en bra kommun att bo, leva och verka i.

Ett hållbart Botkyrka - utvecklingen i ett 30-årsperspektiv

I Botkyrka har vi bestämt oss för att vrida samhällsutvecklingen i en hållbar riktning. För att klara det gäller det att lyfta blicken inför framtiden och se vad som är önskvärt i ett mycket långt perspektiv. I flerårsplanen omvandlas sedan det långa generationsperspektivet så att målen för de närmaste fem åren ger en tydlig signal till var fokus ligger i närtid. Uppföljningen av målen ska visa på resultat – att utvecklingen faktiskt går åt rätt håll.

Att styra starka drivkrafter och bryta trender tar tid. Det är viktigt att vi i vårt arbete fokuserar på rätt saker, är konsekventa och har tålamod. För att underlätta arbetet har vi i Botkyrka pekat ut sex utmaningar som är absolut avgörande för kommunens hållbara utveckling. För att göra rätt saker på rätt plats har vi också inlett arbetet med att översätta kommunens sex hållbarhetsutmaningar till ett områdesperspektiv.

Sex avgörande utmaningar

Ett hållbart Botkyrka innebär samhällsutveckling i ett helhetsperspektiv. Kommunen anslöt sig 2004 till deklARATIONEN Ålborg+10, som innehåller åtaganden utformade för hur städer och kommuner i Europa ska utvecklas på ett hållbart sätt. I ”Ett hållbart Botkyrka” har kommunen formulerat sex avgörande utmaningar att hantera i ett generationsperspektiv.

Inom sex områden måste en nuvarande svag eller dålig utveckling först bromsas och sedan vändas till en hållbar utveckling. Den generation som föds nu måste kunna växa upp i ett Botkyrka som kännetecknas av att:

- Botkyrkaborna har arbete
- Botkyrkaborna känner sig hemma
- Botkyrka har de bästa skolorna
- Botkyrka bidrar inte till klimatförändringarna
- Botkyrkaborna är friska och mår bra
- Botkyrkaborna har förtroende för varandra och för demokratin

Genom ”Ett hållbart Botkyrka” har Botkyrka visat vägen för andra kommuner och städer i Europa genom att vara först med att koncentrerat formulera sina långsiktiga åtaganden och översätta dem till styrande mål i flerårsplaneringen.

Botkyrkaborna har arbete

Den lokala arbetsmarknaden behöver förbättras med fler arbetstillfällen. Botkyrkaborna behöver också bli bättre rustade för att klara kraven på arbetsmarknaden. Den kompetens som Botkyrkas mångkulturella befolkning har behöver utnyttjas bättre om Stockholmsregionen även fortsättningsvis ska klara den internationella konkurrensen.

Kommunen behöver i samverkan med näringslivet klara av att söka upp arbetssökande kvinnor och män, svara för kompetensutveckling och validering av kunskap och kompetens, utveckla företagets förhållanden och förutsättningar för en bredare rekrytering och slutligen sammankoppla arbetskraft med arbetsgivare.

Botkyrkaborna känner sig hemma

Storstäderna växer över hela världen och Stockholmsregionen är inget undantag. Våra bostadsområden är kommundelar i Botkyrka och samtidigt stadsdelar i Stockholmsregionen. För en bra utveckling behöver fler känna att det är bättre att bo i Botkyrka än på andra platser i storstaden.

Det innebär att vi i Botkyrka måste arbeta med bostadsområdenas attraktivitet. Eftersom nästan alla intressanta tillskott av bostäder styrs till redan attraktiva områden i regionen behöver vi också lyfta diskussionen och arbeta för att fler kommuner tar sitt ansvar i ett regionalt perspektiv.

Botkyrka har de bästa skolorna

Botkyrka är sedan länge en port till Sveriges huvudstadsregion och samtidigt en port till en av Europas konkurrenskraftigaste storstadsregioner. Skolorna i Botkyrka är bra och klarar sin uppgift bättre än förväntat, men ännu räcker inte detta för att fullt ut ge likvärdiga levnadsförutsättningar för olika grupper av flickor och pojkar. Bostadssegregation i kombination med ökad valfrihet och profilering har lett till ökad uppdelning mellan resursstarka och resurssvaga elever.

I Botkyrka måste skolorna bli bättre på att ta tillvara de kunskaper som nyinflyttade till kommunen redan har. Vi måste samtidigt kunna utveckla elevernas svenska språk och fortsätta kunskapsinhämtning på modersmålet.

Botkyrka bidrar inte till klimatförändringarna

Klimatförändringar har uppstått till följd av mänsklig påverkan. I första hand behöver utsläppen av koldioxid och andra växthusgaser minskas men vi behöver också förbereda oss på konsekvenser av de klimatförändringar som redan inletts.

Våren 2009 fattade kommunstyrelsen beslut om en ny klimatstrategi. I den riktas fokus de närmaste åren på att skapa en koldioxidneutral organisation. Att genomföra klimatstrategin kommer att kräva en beslutsam styrning av verksamheter inom nämnder och bolag i hela kommunkoncernen och dessutom ekonomiska resurser för omställning av bilpark med mera.

Botkyrkaborna är friska och mår bra

Vår hälsa har stor betydelse för förankring på arbetsmarknaden och för inkomster och ekonomiska resurser. Omvänt har brist på meningsfull sysselsättning, dålig ekonomi och utanförskap stor betydelse för hur vi mår både fysiskt och psykiskt. Många barn i Botkyrka växer upp under fattiga förhållanden.

Att arbeta för att barn och unga trots ekonomiskt svåra förhållanden får en bra uppväxt är därför en viktig uppgift. En av kommunens viktigaste uppgift att arbeta aktivt med är att Botkyrkaborna har arbete. Dessutom behöver våra skolor ge unga en trygghet och goda förutsättningar att klara sig själva i framtiden. Vi måste också skapa framtidstro hos Botkyrkaborna.

Botkyrkaborna har förtroende för varandra och för demokratin Botkyrka har växt fort och 60- och 70-talens extrema expansion sätter fortfarande spår i form av svagare sociala nätverk. För hållbar utveckling krävs det att många agerar tillsammans. Det behövs mer samarbete mellan medborgarna, mellan medborgarna och näringslivet, mellan medborgarna och kommunen och mellan kommunen och andra offentliga organ och näringsliv.

Kommunen med alla sina verksamheter har en nyckelroll och behöver bli bättre på att utnyttja sina verktyg för ökat deltagande för olika grupper av kvinnor och män och ökad samverkan. Diskrimineringen på bostadsmarknad och arbetsmarknad måste motarbetas. Våra stadsdelar behöver planeras i högre utsträckning tillsammans med medborgarna och med sikte på fler möten mellan människor.

Fortsatt fokus på Ett hållbart Botkyrka

I tider av ekonomisk och finansiell kris och oro är det viktigt att vi i Botkyrka inte tappar fokus på hållbar utveckling. Det blir till och med ännu viktigare att vi i vårt arbete fokuserar på rätt saker, är konsekventa och har tålamod.

Planeringsförutsättningar

Omvärldsanalys

I november varje år presenterar kommunledningsförvaltningen en omvärldsanalys. Syftet med analysen är att skapa en gemensam bild av de omvärldsförändringar som kommunen blir styrd av eller på ett eller annat sätt måste ta hänsyn till i sin planering. Med utgångspunkt från den genomförda omvärldsanalysen är medskicken kommunledningsförvaltningens samlade rekommendation inför nästa flerårsplan. I medskicken sammanfattar vi de viktigaste trenderna och deras konsekvenser för kommunen. Avsikten är att peka på de omvärldsfaktorer som kommunen främst behöver hantera i flerårsplan 2011-2014.

Konjunkturen vänder sakta uppåt

2009 var ett bottenår i den ekonomiska lågkonjunkturen. Världsekonomin vänder nu uppåt och Sverige följer efter. Men återhämtningen går sakta och vi kan inte räkna med en uppgång i sysselsättningen förrän 2012.

Botkyrkaborna drabbas lite hårdare än andra

I lågkonjunkturen ökar klyftorna i samhället. Botkyrka har en hög andel av de kvinnor och män som kommer att drabbas hårt av tuffare tider – ungdomar, nyanlända invandrare samt personer som fasas ut ur sjukförsäkringssystemen. Lågkonjunkturen medför hårdare konkurrens om jobb och utbildningsplatser. Tuffare levnadsvillkor påverkar också många barn och ger i förlängningen sämre folkhälsa.

För kommunen väntar tuffa år

Kommunens tjänster behövs som mest när det är som svårast att finansiera dem. Till och med 2012 måste vi räkna med både kostnadsökningar och låga intäkter. Först 2013 kan vi räkna med stabila ekonomiska förutsättningar. Vår verksamhetsplanering måste under de närmaste åren säkra att kommunens ekonomi är under kontroll. För att hänga med när uppgången kommer får vi inte dras med för stora skulder

Ha siktet kvar på hållbar utveckling

Trots nedskärningar och kostnadsökningar finns fortfarande den största delen av kakan kvar. Den ska vi använda klokt och med sikte på långsiktig hållbar utveckling.

Invärldsanalys

Kommunledningsförvaltningen har som en del av underlagsmaterialet till flerårsplanen tagit fram en så kallad invärldsanalys. Medan omvärldsanalysen behandlar förändringar i samhällsutvecklingen som kommunen inte kan påverka eller styra, behandlar invärldsanalysen kommunens egna verksamheter, som ytterst kommunfullmäktige styr. Invärldsanalysens avsikt är att belysa organisationens förmåga att klara uppsatta ambitioner för den kommande flerårsplanperioden.

Genomgången av den gällande flerårsplanens förutsättningar och nämndernas framåtsikter leder till ett stort antal slutsatser och viktiga frågor kring de uppställda ambitionerna. Det är nödvändigt att lyfta fram avgörande frågor som har en sådan tyngd att de behöver avgöras i det kommande flerårsplanarbetet.

Årets invärldsanalys innehåller som vanligt ett antal slutsatser om förutsättningarna att klara ambitionerna i den gällande flerårsplanen. Några har en sådan tyngd att de behöver avgöras i det kommande flerårsplanarbetet. De är våra medskick till flerårsplanen.

Två medskick innebär att vi under flerårsplanperioden behöver uppdatera uppdrag och se över ansvarsfördelning i organisationen. Det tredje medskicket rör vår förmåga att behålla ekonomin i balans.

- Uppväxtvillkoren för barn och unga är avgörande för Botkyrkas utveckling. En kraftsamling behöver riktas på situation för unga män och kvinnor. En samordnad ungdomspolitik kräver dels klara ambitioner och uppdrag dels en effektiv ledning och samordning mellan flera nämnders verksamheter.
- Botkyrkaborna möter en förändrad arbetsmarknad och en förändrad arbetsmarknadspolitik. För att underlätta vägen till arbete behöver vi förnya synen på kommunens ansvar och ambitioner, ge tydligare uppdrag till berörda nämnder och en tydligare ansvarsfördelning inom bland annat politikområdena näringsliv, arbetsmarknad, socialtjänst, utbildning samt kreativitet och entreprenörskap.
- Utmaningen att hålla ekonomin i balans blir skarpare. Viljan att förbättra situationen för unga och befolkningsutvecklingen med fler äldre leder till önskemål om mer resurser. Samtidigt ger skatteinivåerna i Stockholmsregionen inget tydligt spelutrymme för Botkyrka att klara situationen genom ökat skatteuttag.

Ambitioner och mål för flerårsplanen 2011-2014

- en plan för hållbar utveckling

Hållbarhetsperspektivet ska avspeglas i kommunens alla verksamheter och därmed vara styrande för kommunen. En långsiktigt hållbar utveckling kräver att alla beslut tar hänsyn till såväl sociala behov som miljömässiga och ekonomiska förutsättningar.

Flerårsplanens ambitioner och mål utgår från de fyra nyckelområdena; Medborgaren i centrum, Unga och äldre i fokus, Samhälle i utveckling och Organisation för framtiden.

Inom respektive nyckelområde anges ett antal mål och mätbara mål. Nämnderna ska ange sina bidrag till att uppnå dessa genom att ange sina åtaganden gentemot de angivna målen och mätbara målen. De ska även ange sina egna nämndmål kopplade till flerårsplanens mål.

Medborgaren i centrum

– ett Botkyrka för alla

Botkyrka är en mångkulturell kommun där möten mellan individer med skilda bakgrunder, erfarenheter och referensramar är nödvändiga för samhällsutvecklingen. Mångfalden i befolkningen kan med rätt förutsättningar skapa en god samhällsutveckling och ekonomisk tillväxt. Botkyrkas unika mångfald är en stor tillgång som måste tas tillvara. Ett viktigt uppdrag för kommunen är att ta till vara och stödja den kreativitet och entreprenörskap som finns bland människor i kommunen.

Ett centralt kommunalt uppdrag är att ge förutsättningar för att alla invånare ska kunna leva och verka i samhällslivet på lika villkor. Likabehandling är en förutsättning för ett långsiktigt hållbart samhälle. En stark demokrati bygger på engagerade och aktiva medborgare som själva bidrar till samhällsbygget.

Nyckelområdet anger fem mål:

- Botkyrka är en bra kommun att bo, leva och verka i
- Botkyrkaborna är delaktiga och kan påverka i kommunen
- Kommuninvånarna får ett bra bemötande och bra service av kommunens anställda
- Medborgarna har lika möjligheter och rättigheter
- Botkyrkaborna mår bra och har en god hälsa.

Mål 1: Botkyrka är en bra kommun att bo, leva och verka i

Botkyrka ska vara en levande livs- och arbetsmiljö genom att erbjuda ett bra boende och vara en natur-, kunskaps- och upplevelsekommun. Tillväxt och välfärd skapas genom att stimulera de viktigaste resurser som kommunen har, d v s den enskilde medborgarens kraft och kreativitet. Kommunen ska vara en trygg och trivsamt plats. Attraktiva och säkra närmiljöer är viktigt för att människor ska känna sig trygga. Andra aspekter av trygghet är att människor har en tryggad försörjning och känner en social trygghet i svåra situationer.

Mätbara mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
1 a) År 2014 ska minst 96% av invånarna uppleva att Botkyrka är en bra kommun att bo, leva och verka i.	93%	92%	94%	95%	95%	96%	96%
1 b) År 2014 ska minst 88% av invånarna uppleva att det är tryggt i deras närområde.	86%	84%	86%	86%	87%	88%	88%

Alby kräver speciella insatser!

Huvuduppgift: Utveckla Albys identitet, se Albys utvecklingsprogram

Mål 2: Botkyrkaborna är delaktiga och kan påverka i kommunen

I ett demokratiskt samhälle har alla människor lika värde och lika rättigheter. Trots det är skillnaderna fortfarande stora och alltför många känner ett utanförskap. Arbetet för jämlikhet och delaktighet ska intensifieras ytterligare. Botkyrka ska utveckla och fördjupa demokratin. Alla ska ha möjlighet att påverka. En viktig del för att öka delaktigheten är de dialogforum som vi inrättar i varje kommundel. Här kan förtroendevalda och medborgare mötas för att tillsammans diskutera hur Botkyrka kan utvecklas.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
2 a) År 2014 ska minst 75% av invånarna uppleva att de kan vara med och påverka i kommunala frågor som intresserar dem.	61%	61%	67%	70%	73%	75%	75%

Tullinge kräver speciella insatser!
Huvuduppgift 2: Utveckla dialogen med Tullingeborna.

Mål 3: Kommuninvånarna får ett bra bemötande och bra service av kommunens anställda

Kommuninvånarna ska få ett bra bemötande i kontakten med de anställda i kommunen. Alla ska bemötas med respekt, få sakkunnig information, stöd och hjälp. Ingen ska särbehandlas. Kommuninvånarna ska uppfatta att det är enkelt att ha kontakt med kommunen och att man får tydliga och klara besked och bra service. Medborgare som är brukare i de kommunala verksamheterna ska känna att de har möjlighet att påverka den egna verksamheten förutom att de är nöjda med den service de får.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
3 a) År 2014 ska minst 89% av invånarna anse att kommunens anställda ger dem ett bra bemötande.	84%	78%	86%	87%	88%	89%	89%

Mål 4: Medborgarna har lika möjligheter och rättigheter

Kommunens invånare ska ha lika möjligheter att utveckla och bidra med sin förmåga i arbetslivet, på fritiden och i samhället generellt. Det ska gälla oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, ålder, sexuell läggning eller könsöverskridande identitet eller uttryck

Mångfald- och jämställdhetsarbetet ska stärkas och genomsyra all kommunal verksamhet och samhällsplanering. Vår avsikt är att arbeta för att ge mångfald och antidiskriminering genomslag i verk-

samhet och personalsammansättning. Vi ska bli en förebild och uppmana andra aktörer att inta ett aktivt förhållningssätt i dessa frågor.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
4 a) År 2014 ska minst 95% av invånarna uppleva att de inte utsätts för diskriminering.	92%	88%	92%	92%	93%	94%	95%

Mål 5: Botkyrkaborna mår bra och har en god hälsa

Världshälsoorganisationen (WHO) har definierat hälsa som ”ett tillstånd av fullständig fysisk, psykisk och socialt välbefinnande”. Hälsa är därmed något mer än frånvaron av sjukdom. Hälsa omfattar något positivt, en känsla av god livskvalitet och välbefinnande. I folkhälsoarbetet utgår vi från ett hälsofrämjande perspektiv. Perspektivet innebär att vi stärker de faktorer som främjar hälsa istället för att fråga varför människor blir sjuka.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
5 a) Under perioden 2011-2014 ska hälsan förbättras i Botkyrka uttryckt som att ohälsotalet ¹ minskar.	36,7 dagar	33,8	34 dagar	33 dagar	32 dagar	31 dagar	30 dagar

Berörda styrelser² och nämnder

Mål 1 samtliga, exkl servicenämnden

Mål 2 samtliga *exkl* servicenämnden och AB Botkyrkabyggen

Mål 3 samtliga *exkl* servicenämnden och AB Botkyrkabyggen

Mål 4 samtliga, exkl servicenämnden

Mål 5 samtliga, exkl servicenämnden

¹ Ohälsotalet beräknas genom att summera antalet dagar som personer i ett område haft sjukpenning, förtidspension/sjukbidrag, rehabiliteringsersättning, förebyggande sjukpenning, arbetsskadeersättning. Därefter divideras summan med antalet sjukpenningförsäkrade personer.

² Styrelser omfattar kommunstyrelsen, Upplev Botkyrka AB, AB Botkyrkabyggen och Mångkulturellt centrum

Unga och äldre i fokus

- ett Botkyrka med goda uppväxtvillkor och ett tryggt liv för alla

Det är viktigt att alla barn i Botkyrka får en bra start i livet. Därför vill vi fortsätta att satsa på barn och unga. Förskolan och skolorna ska erbjuda en trygg och stimulerande miljö som bidrar till att ge alla goda uppväxtvillkor. Ett centralt uppdrag för skolorna är att ge eleverna möjlighet till god kunskapsutveckling. Det är också viktigt att skolan fungerar som mötesplats för alla barn och unga. Det ska även finnas tillgång till en meningsfull fritid.

Botkyrka ska även vara en bra kommun att bli äldre i. Det ska ges ett tryggt och gott liv för alla. Det ska finnas goda förutsättningar för aktiviteter, boende och anpassat stöd för den som behöver det.

Nyckelområdet anger tre mål:

- Barn och ungdomar har goda uppväxtvillkor i Botkyrka
- Ungdomar har kunskaper som ger förutsättningar för vidare studier eller arbete
- Äldre kan efter sina förutsättningar bibehålla sin livskvalitet

Mål 6: Barn och ungdomar har goda uppväxtvillkor i Botkyrka

Botkyrka ska vara en trygg och bra kommun att växa upp i. Kommunens olika verksamheter måste här samverka med varandra och med andra aktörer för att nå önskat resultat. Förskolans pedagogiska verksamhet har stor betydelse för en god språkutveckling och en bra start i livet för de minsta.

En bra uppväxt handlar även om att ha en bra fritid och att få utlopp för kreativitet och skapande. Kommunens upplevelsesatsning syftar till att stödja och uppmuntra de ungas idéer och initiativ inom detta område.

Mätbara mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
6 a) Minst 90% av ungdomar i åldrarna 10-19 år ska år 2014 uppleva att de har en bra fritid. ³	82%		86%		88%		90%
6 b) 82% av föräldrarna till barn i åldern 1-10 år ska år 2014 anse att Botkyrka är en bra kommun att växa upp i	-	71%	74%	76%	78%	80%	82%

Alby kräver speciella insatser!

Huvuduppgift: Skapa bättre uppväxtmiljö för flickor och pojkar, se Albys utvecklingsprogram

³ Fritidsvaneundersökningen genomförs vartannat år

Mål 7: Ungdomar har kunskaper som ger förutsättningar för vidare studier eller arbete

Skolan har avgörande betydelse för våra ungdomars valmöjligheter senare i livet. Godkända betyg i grundskolan och en fullföljd gymnasieutbildning är därför viktiga milstolpar inför klivet ut i arbetslivet eller till högre utbildning. De pedagogiska insatserna ska baseras på individuella behov och anpassas till elevernas olika bakgrund och förutsättningar. Mångfald ska ses som en tillgång.

Mätbara mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
7 a) År 2014 ska 90% av kommunens grundskoleungdomar ⁴ uppnå behörighet till gymnasieskolan ⁵	84%	Kommer i mars %	87%	88%	89%	89%	90%
7 b) År 2014 ska 74% av kommunens ungdomar ⁶ ha fullföljt gymnasieutbildning vid 20 års ålder.	63%	64%	67%	69%	70%	72%	74%

Mål 8: Äldre kan efter sina förutsättningar bibehålla sin livskvalitet

De äldres erfarenhet och kompetens är en viktig resurs att ta tillvara. I Botkyrka ska man kunna fortsätta ett aktivt liv även när man kommer upp i åren. Äldreomsorgens insatser ska bygga på ett förhållningssätt där det friska sätts i fokus med insatser som bibehåller eller stärker möjligheter till en trygg livssituation. Det innebär också att erbjuda fler mötesplatser för äldre.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
8 a) År 2014 ska 85% av invånarna över 65 år uppleva att det är tryggt att åldras i Botkyrka kommun.	79%	73%	80%	82%	83%	85%	85%

Berörda styrelser och nämnder

Mål 6: samtliga, exkl servicenämnden

Mål 7: barn- och ungdomsnämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden och socialnämnden

Mål 8: vård- och omsorgsnämnden, socialnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, tekniska nämnden och AB Botkyrkabyggen.

⁴ Mantalsskrivna i kommunen

⁵ I underlaget ingår även elever i förberedelseklasser. Detta påverkar inte resultatet på kommunnivå. Däremot påverkas resultatet i de skolor där andelen elever i förberedelseklass är stor

⁶ Mantalsskrivna i kommunen

Samhälle i utveckling

- det nya Sverige finns i Botkyrka

Botkyrka är en del av huvudstadsregionen och landets mest expansiva storstadsregion. Stockholmsregionen blir en alltmer internationell region sett till näringsliv och ekonomi men också sett till befolkningen. Botkyrka är en av regionens inflyttarkommuner. Hit flyttar människor som söker sig till Sverige och Stockholm, men också många barnfamiljer från regionen som uppskattar vad Botkyrka kan erbjuda.

Botkyrka behöver utvecklas så som regionen utvecklas med fler bostäder och ett expanderande näringsliv med fler arbetsplatser. Men det måste vara en hållbar utveckling. För en bra social utveckling behöver fler Botkyrkabor arbeta och hälsoläget förbättras. För att klara detta behövs en tillväxt i näringslivet, men en ekonomisk tillväxt där också medborgarnas välfärd ökas. Detta får inte ske på miljöns bekostnad och växthuseffekten med klimatförändringar måste tas på särskilt allvar. Botkyrkas delar av storstaden ska utvecklas med fler bostäder och arbetsplatser men också med handel och annan service, kultur och kollektivtrafik i samlade stadsdelar och utan att inkräkta på de gröna naturtillgångarna.

Nyckelområdet anger fem mål:

- Fler Botkyrkabor har arbete och den egna kompetensen tas tillvara
- Ett aktivt näringsliv ger fler Botkyrkabor arbete
- Botkyrka bidrar inte till klimatförändringar
- Medborgarna skapar samhörighet och hemkänsla i Botkyrka
- Invånarna i Botkyrka upplever att kommunen stimulerar till kreativitet och entreprenörskap

Mål 9: Fler Botkyrkabor har arbete och den egna kompetensen tas tillvara

Att människor har ett arbete är en grundläggande förutsättning för en långsiktig samhällsekonomisk stabilitet. Mänskliga resurser ska alltid tas tillvara. Aktiva insatser ska därför riktas till personer och grupper som har det svårast att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden. Detta arbete ska göras i samverkan med andra samhällsorgan. Eget arbete och självförsörjning är den enskilt viktigaste faktorn i en framgångsrik integrationsprocess.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
9 a) Under perioden ska förvärvsfrekvensen ⁷ i Botkyrka öka till 75% år 2014	71	69% ⁸	72%	72%	74%	75%	75%

Alby kräver speciella insatser!

Huvuduppgift: Skapa bättre jobbchanser för kvinnor och män, se Albys utvecklingsprogram

⁷ Förvärvsfrekvens anger andelen förvärvsarbetande av kommunens invånare i åldersgruppen 20-64 år

⁸ Skattad förvärvsfrekvens, slutgiltigt utfall kommer januari 2011

Mål 10: Ett aktivt näringsliv ger fler Botkyrkabor arbete

På kommunal nivå kan en aktiv och offensiv näringslivspolitik skapa förutsättningar för fler arbetstillfällen och en ökad sysselsättning. Det är viktigt att nya företag etableras i kommunen och att befintliga företag utvecklas. Det gäller inte minst inom upplevelsenäringen där Botkyrka ska stärka sin roll som upplevelsekommun.

En väl fungerande infrastruktur och tillgång på attraktiv mark och lokaler är viktiga faktorer för företagsetableringar. Genom god framförhållning i planering av arbetsplatsområden skapas bättre förutsättningar för näringslivets utveckling. Kommunen ska vårda sina goda kontakter med näringsliv, fackliga organisationer och myndigheter.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
10 a) Vid utgången av år 2014 ska 76% av företagen i kommunen anse att kommunens service till näringslivet är bra	-	66%	67%	70%	72%	74%	76%

Mål 11: Botkyrka bidrar inte till klimatförändringar

Botkyrka måste klara av att både minska utsläpp av s k växthusgaser och hantera konsekvenserna av den globala uppvärmningen. Det ställer krav på att kommunen skapar en ekologiskt hållbar utveckling som minskar miljöbelastningen och gynnar biologisk mångfald. Dessutom behöver miljömedvetandet öka hos Botkyrkas invånare och verksamma. Energisparande och miljöfrämjande åtgärder liksom ett hållbarare transportsystem ska stimuleras. Vår nya klimatstrategi ska lägga fast handlingsvägarna som leder från ”nuläge” till ”önskat läge” – till ett läge där vi inte längre bidrar till klimatförändringarna.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
11 a) Utsläppen av koldioxid ska minska till 1,2 ton per invånare år 2014	1,63	Ej klart	1,6	1,5	1,4	1,3	1,2

Tullinge kräver speciella insatser!
Huvuduppgift 3: Gör det möjligt att leva klimatsmart

Mål 12: Medborgarna skapar samhörighet och hemkänsla i Botkyrka

Människor engagerar sig i sammanhang de känner samhörighet med. Därför är viljan till och stoltheten över att känna sig som Botkyrkabo helt avgörande för att skapa delaktighet. Ett ökat kvarboende är en förutsättning för att sociala kontakter och nätverk ska bli bestående. Botkyrka ska erbjuda olika former av boende och upplåtelseformer för att man ska kunna välja det boende som bäst passar den egna situationen. Kommundelarna ska upprustas och omdanas i samråd med de boende. Det gäller bostadsområden, kommunala lo-

kaler och anläggningar och utemiljön, med en helhetssyn på en bra boendemiljö.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
12 a) Vid utgången av 2014 ska minst 92% av medborgarna uppge att de kan rekommendera en vän att flytta till sitt bostadsområde	85%	84%	86%	88%	90%	91%	92%

Alby kräver speciella insatser!

Huvuduppgift: Förnya stadsmiljön, se Albys utvecklingsprogram

Tullinge kräver speciella insatser!

Huvuduppgift 1: Säkra och utveckla Tullinges kvaliteter

Mål 13: Invånarna i Botkyrka upplever att kommunen stimulerar till kreativitet och entreprenörskap

Kommunens upplevelsesatsning är en strategi för kommunens verksamheter och andra aktörer i kommunen. Upplevelsesatsningen ska stärka den kommunala verksamheten och samtidigt skapa nya inspirerande möjligheter inom kultur, utbildning och näringsliv. Kommunens upplevelsesatsning bidrar även till en positiv bild av Botkyrka

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
13 a) Vid utgången av 2014 ska minst 87% av medborgarna uppleva att kommunen satsar på kreativitet och entreprenörskap	78%	69%	80%	82%	84%	85%	87%

Berörda styrelser och nämnder:

Mål 9; kommunstyrelsen, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samhällsbyggnadsnämnden och Upplev Botkyrka AB

Mål 10; kommunstyrelsen, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, barn- och ungdomsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Mål 11; samtliga

Mål 12; kommunstyrelsen, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden, barn- och ungdomsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, samhällsbyggnadsnämnden, tekniska nämnden, vård- och omsorgsnämnden, AB Botkyrkabyggen och Upplev Botkyrka AB

Mål 13; samtliga, *exkl* servicenämnden och AB Botkyrkabyggen

Organisation för framtiden

- kreativitet och effektivitet ger kraft

Vi vill fortsätta att utveckla kvalitén i den kommunala servicen. De önskvärda resultaten och målen inom detta nyckelområde syftar till att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar och effektiv verksamhet med hög kvalitet. Målen har i första hand ett internt perspektiv som vänder sig till den egna organisationen. Samtidigt är det en viktig grundförutsättning för att skapa en hög kvalitet i de verksamheter som på olika sätt riktar sig till våra kommuninvånare.

Botkyrka har genomfört ett unikt arbete med att certifiera alla enheter i hållbar utveckling. Certifieringsprojektet påbörjades 2005 och avslutades 2008 då samtliga 170 enheter var certifierade. Det fortsatta arbetet och uppföljningen med hållbar utveckling ingår fortsättningsvis i det ordinarie styrsystemet. Syftet är att stärka upp arbetet som en naturlig del i verksamhetsutvecklingen.

Nyckelområdet anger fem mål:

- Kommunens verksamheter bedrivs på ett fossilbränslefritt och energisnålt sätt
- I Botkyrka är arbetsklimatet gott och sjukfrånvaron låg
- Den etniska mångfalden ökar bland kommunens anställda
- Kommunens ekonomi är stabil och i balans
- Kommunens verksamheter bedrivs på ett effektivt och kreativt sätt.

Mål 14: Kommunens verksamheter bedrivs på ett fossilbränslefritt och energisnålt sätt

Botkyrka kommuns verksamheter ska präglas av långsiktighet och vara ett föredöme för kommuninvånare och företag som verkar i kommunen. All kommunal verksamhet ska arbeta mot de nationella miljökvalitetsmålen. Energisparande och miljöfrämjande åtgärder ska stimuleras. All direkt användning av fossila bränslen som olja och bensin ska upphöra inom "kommunkoncernen".

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
14 a) Kommunens inköp av fossilbränsle ska år 2015 vara 0%	98%	97%	80%	60%	45%	30%	15%
14b) Den totala energiförbrukningen ska under perioden 2007-2014 minska med 15%/kvm i kommunens fastigheter och anläggningar	260 kwh/kvm	250 kwh/kvm	238 kwh/kvm	231 kwh/kvm	223 kwh/kvm	218 kwh/kvm	211 kwh/kvm

Mål 15: I Botkyrka är arbetsklimatet gott och sjukfrånvaron låg

Botkyrka kommun ska uppfattas som en attraktiv och bra arbetsgivare. Det ska finnas goda möjligheter för alla medarbetare att vara delaktiga och ha inflytande över hur arbetet bedrivs, utvecklas och planeras. Goda idéer ska tas tillvara och stimuleras. Möjligheter till kompetensutveckling utifrån verksamheternas och individens behov ska finnas. Det långsiktiga målet är att Botkyrka kommun ska uppfattas som ett föredöme för andra och att vi lever upp till begreppet mönsterarbetsplats.

Mätbara mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
15 a) Minst 88 % av de anställda ska 2014 uppleva sig ha inflytande över sitt arbete.	82%	83%	84%	85%	86%	87%	88%
15 b) Den totala sjukfrånvaron för kommunens anställda ska vara högst 6 % år 2014	7,7%	6,8%	7,7%	6,5%	6,5%	6,3%	6,0%

Mål 16: Den etniska mångfalden ökar bland kommunens anställda

Kommunens personal ska spegla kommunens befolkning. Flerspråkighet och mångkulturell kompetens ska ses som en merit när nya medarbetare anställs i kommunen. Speciellt viktigt är det att andelen med utländsk bakgrund ökar på högre befattningar. Mångfaldsfrågorna ska vara ständigt närvarande i de kommunala verksamheterna.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
16 a) Vid utgången av 2014 ska andelen chefer med utländsk bakgrund öka till 30%	20%	21%	22%	24%	26%	28%	30%

Mål 17: Kommunens ekonomi är stabil och i balans

Med långsiktig planering och medveten strategi ska kommunen även i fortsättningen ha en stabil ekonomi. Grunden för detta är att kommunens resurser används på ett effektivt sätt.

I kommunallagen används begreppet ”god ekonomisk hushållning”. Med det avses bl.a. att kommunerna ska ha god balans mellan kostnader och intäkter. En viktig aspekt i detta sammanhang är att skapa ekonomiskt utrymme för finansiering av investeringar och oförutsedda händelser.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
17 a) Resultatet mätt över en mandatperiod ska uppgå till minst 2 % av skatteintäkterna.	1,9%	1,7%	0,5%	2%	2%	2%	2%

Mål 18: Kommunens verksamheter bedrivs på ett effektivt och kreativt sätt

Genom en effektiv kommunal verksamhet och politiska prioriteringar kan utrymme skapas för framtida behov. Alla verksamheter ska löpande pröva möjligheterna att hitta nya och effektivare arbetssätt. Genom att vara kreativa och nytänkande skapar vi utrymme för verksamhetsutveckling. Samordning av kommunala verksamheter och en utökad samverkan med andra kommuner och aktörer kan öka effektiviteten utan att ge avkall på kraven på kvalitet. Effektiviteten kan också öka genom att kommunen på ett aktivt sätt tar vara på den moderna tekniken, t ex verksamhetsutveckling med hjälp av IT.

Mätbart mål som ska uppnås under perioden	Utfall 2008	Utfall 2009	Mål 2010	Mål 2011	Mål 2012	Mål 2013	Mål 2014
18 a) Effektivisering motsvarande 2,4% under perioden 2009-2012 ska uppnås för att bidra till en hållbar ekonomisk balans och samtidig skapa utrymme för utveckling.	-	0,6%	0,6%	0,6%	0,7%		
18 b) Effektivisering ska uppnås i verksamheterna för att bidra till en hållbar ekonomisk balans och samtidigt skapa utrymme för utveckling						0,3%	0,3%

Alby kräver speciella insatser!

Huvuduppgift: Förnya arbetsformer i kommunen, se Albys utvecklingsprogram

Berörda styrelser och nämnder:

Mål 14-16: samtliga

Mål 17: kommunstyrelsen

Mål 18: samtliga

Ekonomisk plan 2011–2014

Lägre sysselsättning påverkar kommunernas skatteintäkter

Den finansiella krisen och den efterföljande konjunktunedgången kommer att sätta sina avtryck även för planeringsperioden 2011–2014. Nedgången i sysselsättningen som blev följd av den kraftiga ekonomiska krisen drabbade i stor utsträckning tillverknings- och exportindustrin. Nedgången av produktion och efterfrågan var den kraftigaste sedan den stora krisen på 1930-talet. Att sysselsättningen har minskat till följd av detta har slagit hårt mot utvecklingen av kommunernas skattintäkter.

Flera signaler kommer nu om att utvecklingen har vänt och att nedgången i sysselsättningen inte blir lika stor som man tidigare beförde. Under 2009 var den allmänna uppfattningen att arbetslösheten skulle stiga till uppemot 12 procent. De senaste bedömningarna visar att arbetslösheten sannolikt inte når upp till 10 procent. Samtidigt beräknas återhämtningen bli mer utdragen och därmed ta längre tid.

Sedan förra sommaren ökar världshandeln återigen och den globala tillväxten väntas stiga med 3 till 4 procent både 2010 och 2011. Men utvecklingen i Europa, som är en viktig marknad för Sveriges exportindustri, bedöms vara mycket svag på grund av de dåliga statsfinanserna i flera av länderna i Syd- och Mellaneuropa. Detta gör att industriproduktionen under de närmaste åren kommer att fortsätta att ligga på en lägre nivå än för 2007. Inom tjänstesektorn var nedgången betydligt mindre, vilket bedöms ge förutsättningar för en stabilare utveckling.

Vi kan också konstatera att nedgången i industriproduktionen har varit betydligt större än nedgången i sysselsättningen. Detta betyder att det finns en stor outnyttjad kapacitet som gör att det dröjer innan man återigen behöver anställa fler för att öka produktionen. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) bedömer att detta sker först i slutet av 2011. När det gäller antalet arbetade timmar så är bedömningen att det dröjer till åtminstone 2014 innan vi åter når upp till den nivå som vi hade 2007.

Tabell 1. Nyckeltal för svensk ekonomi SKL april (procentuell förändring)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
BNP	-0,5	-4,7	2,5	3,2	3,8	3,9
Sysselsättning, timmar	0,9	-2,5	-0,5	0,5	1,3	1,3
Öppen arbetslöshet, nivå	6,1	8,4	9,3	9,4	8,6	7,8
Timlön	4,8	3,1	2,3	2,3	3,0	3,5
Konsumentpris	3,4	-0,3	1,0	1,6	2,6	2,8

Fortsatt svag utveckling av skatteintäkterna

Eftersom antalet arbetade timmar är den viktigaste faktorn för att öka kommunernas skatteintäkter, kommer vi få flera år med svag

utveckling av de ekonomiska förutsättningarna. Även förväntade låga löneökningar och den så kallade bromsens påverkan på pensionerna medverkar till att hålla ner ökningen av skatteunderlaget.

Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2008–2013 SKL april (procentuell ökning)

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Summa exkl. regelförändringar,	5,3	1,8	2,0	2,4	4,0	4,5

Den ökande arbetslösheten slår inte bara mot kommunernas intäkter. Vi får även räkna med att kostnaderna för försörjningsstöd kommer att påverkas av den ökande arbetslösheten. Vi tror också att de nya reglerna om utförsäkring från Försäkringskassan också kommer att påverka kommunernas kostnader för försörjningsstöd negativt.

Sammantaget gör det ekonomiska läget att kommunerna nu står inför stora ekonomiska utmaningar. Det kommer att kräva att vi minskar våra kostnader och avstår från att dra på oss nya kostnader. Ambitionen är att det ska ske med minimal påverkan på den service vi ger till kommuninvånarna. Eftersom kommunen enligt kommunallagen är skyldig att ha balans mellan kostnader och intäkter, måste vi se till att ha kontroll över den ekonomiska utvecklingen.

Beräkningarna av skatteintäkter är osäkra

Flerårsplanens beräkningar av skatteintäkterna bygger på den prognos som togs fram av Sveriges Kommuner och Landsting i mitten av april 2010. Men den ekonomiska utvecklingen är fortfarande osäker. Prognosen bygger på att den globala konjunkturen nu tar fart och att vi inte sjunker ner i en ny lågkonjunktur när staten minskar sina stödinsatser. Även om vi nu ser en ökad optimism inom de flesta sektorer är det ännu för tidigt att konstatera att faran är över för den här gången.

I regeringens vårproposition för 2009 tillfördes kommunsektorn 7 miljarder 2010 och 5 miljarder per år 2011 och 2012. I höstens budgetproposition tillfördes ytterligare 10 miljarder för 2010. I årets vårproposition meddelade regeringen att man avser att stå fast vid tidigare besked om att inte förlänga det särskilda konjunkturstödet till kommunsektorn för 2010. Med dessa förutsättningar kommer 2011 att bli ett år med en mycket svag ökning av skatteintäkterna. Samtidigt innebär valet hösten 2010 att de ekonomiska förutsättningarna för den kommande flerårsplanepreioden är osäkra. Den röd-gröna oppositionen har i sitt budgetalternativ presenterat både ett särskilt konjunkturstöd för 2011 och en långsiktig höjning av statsbidragen till kommunerna.

Samtidigt finns även andra osäkerheter som kan komma att påverka de ekonomiska förutsättningarna för den nu aktuella planperioden. Det gäller framför allt den tidigare tillsatta utredningen om de olika utjämningsystemen. Utredningen kommer att redovisa sina förslag under 2011. Flera av de punkter som varit uppe för diskussion i utredningen kan innebära försämringar som kan slå hårt mot Botkyrka, men det är svårt att förutse hur det samlade förslaget kommer att se ut. Bedömningen är att eventuella förslag träder i kraft tidigast 2013.

Även den pågående översynen av de interkommunala ersättningarna inom gymnasieskolan kan påverka de ekonomiska förutsättningarna för de kommande åren negativt. Om det förslag som nu diskuteras skulle genomföras, är den preliminära bedömningen att kommunen skulle få ett inkomstbortfall på ca 13 miljoner kronor per år.

Effektiviseringar ger goda förutsättningar för 2011–2012

Det effektiviseringsuppdrag som lagts ut på nämnderna i flerårsplan 2010–2013 innebär att man ska minska kostnaderna med 75 miljoner 2011 och ytterligare 30 miljoner 2012. Detta ger förutsättningar för att möta de stora utmaningar som de låga ökningarna av skatteintäkterna för med sig under dessa år.

För åren i slutet av planeringsperioden räknar vi med att det finns mycket litet utrymme för att öka verksamhetskostnaderna, trots att skatteintäkterna ökar. Anledningen till detta är att vi räknar med att lönerna ökar successivt, vilket för med sig att dessa kostnader tar en större del av de ökade skatteintäkterna. Men även högre kostnader för räntor och pensioner begränsar utrymmet för nya åtaganden.

Den växande befolkningen ställer krav på mer service

Kommunens befolkning kommer med nuvarande planering fortsätta att växa. Även om det också innebär ökade skatteintäkter så medför befolkningsökningen på kort sikt att kostnaderna ökar mer än skatteintäkterna. Den procentuellt största befolkningsförändringen sker för gruppen över 65 år och inträffar i den befolkning som redan bor i Botkyrka.

Under perioden räknar vi med att vi får 250 fler personer som är 80 år eller äldre. Samtidigt ökar antalet förskolebarn och grundskoleelever med 200 respektive 670 stycken. Gymnasieungdomar i åldrarna 16-18 år minskar med cirka 400 personer.

Tabell 3 Befolkningsutveckling för olika åldersgrupper till 2014

Ålder	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
0	1 177	1 136	1 159	1 182	1 210	1 227	1 241
1–5	5 732	5 739	5 779	5 810	5 858	5 918	5 977
6–15	10 392	10 405	10 418	10 508	10 700	10 907	11 090
16–18	3 649	3 678	3 655	3 524	3 368	3 271	3 233
19–24	6 376	6 520	6 627	6 792	6 922	6 933	6 905
25–45	24 713	24 763	24 780	24 868	24 971	25 210	25 442
46–64	18 406	18 409	18 446	18 471	18 592	18 694	18 795
65–79	7 628	7 983	8 336	8 630	8 933	9 206	9 407
80–w	1 982	2 037	2 105	2 176	2 250	2 292	2 356
Summa	80 055	80 670	81 304	81 960	82 803	83 657	84 446

De ökade skatteintäkterna 2011 täcker bara kostnadsökningarna för befintlig verksamhet

För 2011 beräknas skatteintäkterna öka med 73 miljoner kronor jämfört med ettårsplanen för 2010. Bara pris- och löneökningar på den nuvarande verksamheten kommer att öka kostnaderna med cirka 55 miljoner. Till detta kommer ökade kostnader för pensioner och

räntor. Dessa kostnader äter i princip upp hela ökningen av skatteintäkterna. Vi kommer dessutom att få ökad efterfrågan på kommunal service, eftersom antalet barn, ungdomar och äldre ökar. Vi måste därför minska kostnaderna för att klara dessa nya åtaganden. Även om skatteintäkterna ökar något snabbare 2012 behöver vi fortsätta att effektivisera verksamheten även under detta år. För 2013 och 2014 är bedömningen av skatteintäkterna givetvis betydligt osäkrare. Enligt prognoserna från Sveriges Kommuner och Landsting blir ökningarna av skatteintäkterna mer normala i ett historiskt perspektiv. Men intäktsökningarna ligger på en nivå som inte ger utrymme för ökade ambitioner, eftersom de i princip bara täcker de volymökningar som blir följderna av att befolkningen ökar.

Den avgörande faktorn som styr utrymmet för nya verksamheter, utöver själva intäktsökningen, är storleken på löneökningarna under de kommande åren. De nyligen träffade löneavtalen för kommunerna ligger i stort sett på samma nivå som de avtal som träffats inom övriga sektorer. Avtalen löper på drygt 2 år och innebär löneökningar på cirka 2 procent för 2010 och 1,5 procent för 2011. För fackförbundet Kommunal ligger nivån dock något högre för 2011.

För 2012 antar vi att lönerna ökar med 2,5 procent. Därefter har vi räknat med att de ökar med 3 procent per år. Dessa antaganden gäller även lönerelaterade kostnader där kommunen köper tjänster externt. Varje procent i löneökning kostar kommunen cirka 30 miljoner kronor per år.

Vi räknar med att prisökningarna för hela perioden kommer att ligga på 2 procent per år. Samtidigt förutsätts kommunens övriga intäkter öka med 2 procent per år.

Tabell 4 Förändring av skatteintäkter och kostnader för befintlig verksamhet 2011–2014 (mnkr)

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Ökade skatteintäkter	73	124	152	160
Pris- och löneökningar	55	88	105	110
Effektiviseringsbeting	-75	-30		
Engångskostnader 2010	-45			
Ökade driftkostnader	-65	58	105	110
Gemensamt + avskrivningar	-10	22	12	7
Finansnetto	2	14	9	4
Övriga driftkostnader	-8	36	21	11
Utrymme ny verksamhet	146	30	26	39

Trots den svaga ökningen av skatteintäkterna 2011 blir utrymmet för ny verksamhet relativt stort. Detta beror helt på att vi räknat med att kunna sänka kostnaderna med sammanlagt 120 miljoner kronor jämfört med 2010. Det hänger samman med det utlagda effektiviseringsbetinget på 75 miljoner och att vi räknar med att de engångs-

kostnader som lades ut i budgeten för 2010 tas bort. Detta ger förutsättningar för att återgå till en resultatnivå på minst 2 procent från 2011, samtidigt som det finns ett utrymme för nya verksamheter.

För de följande åren är förutsättningarna inte alls lika goda. Utrymmet för utökad verksamhet ligger mellan 26 och 39 miljoner. Vi bedömer att det behövs ett utrymme på cirka 50 miljoner per år för att möta kraven från den växande befolkningen. För att upprätthålla en långsiktig ekonomisk balans krävs därför att vi avstår från att utnyttja en del av det utrymme som finns 2011 för att möta de behov som vi redan nu ser för åren 2012–2014.

Om vi i stället ökar kostnaderna väldigt mycket 2011, skulle det påverka de efterföljande åren så att resultatet försämras successivt.

Ekonomiska ramar för nämndernas driftkostnader

Vid beräkningen av ramarna för 2011 och 2012 redovisas följande delposter för respektive nämnd:

- påslag för pris- och löneökningar
- eventuella justeringar för verksamhetsförändringar
- nämndens effektiviseringsbeting för 2011 respektive 2012
- reducering för engångsposter i budgeten för 2010.

De belopp som lagts ut för verksamhetsförändringar ska täcka de ökade kostnader som hänger samman med kommunens befolkningsutveckling. Barn- och ungdomsnämnden får störst påslag, eftersom de både får fler förskolebarn och grundskoleelever. Även inom gymnasiesärskolan och äldre- och handikappomsorgen finns sådana kostnader som påverkas av befolkningsförändringar. Därutöver föreslås ytterligare satsningar på t.ex. barnomsorg på natten, förskola på för alla 1–3 åringar, ökat underhåll och en ny fritidsgård i Alby. I beräkningarna har vi även satt av medel för ökade kostnader för försörjningsstöd. Men med hänsyn till osäkerheten kring utvecklingen har vi valt att behålla dessa centralt och inte lägga ut detta i socialnämndens ram.

Om vi lägger ihop de verksamhetsförändringar som föreslås för 2011 hamnar vi på ett belopp 105,9 miljoner. Det betyder att resultatet för 2011 skulle uppgå 64 miljoner, vilket motsvarar 1,7 procent av skatteintäkterna. Detta är i och för sig nästan i linje med det uppsatta målet på 2 procent, men ger inte utrymme för att möta de försvagningar som kommer under de följande åren.

För 2013 och 2014 redovisar vi inte några ekonomiska ramar för de olika nämnderna. I stället ligger en schablonkostnad för verksamhetsförändringar på cirka 50 miljoner kronor per år i beräkningen av verksamhetens kostnader. För dessa år räknar vi med att antalet gymnasieelever fortsätter att minska relativt kraftigt, vilket gör att kostnaderna som är kopplade till befolkningsutvecklingen bedöms ligga på en något lägre nivå än de senaste åren.

Som vi tidigare påpekat visar beräkningarna för 2012–2014 att ökningen av driftkostnaderna dessa år inte täcks av de ökade skatteintäkter som vi räknar med. Detta leder till successivt försämrade re-

sultat som i sin tur minskar utrymmet för att finansiera investeringarna med egna medel. Detta kommer medföra ökat upplåningsbehov och ökade räntekostnader som på sikt kommer att minska utrymmet för övriga driftkostnader.

Tabell 5 Utrymme för ny verksamhet och förslag på utökade drifframar 2011–2014 (mnkr)

	<u>2011</u>	<u>2012</u>	<u>2013</u>	<u>2014</u>
Utrymme ny verksamhet	146	30	26	39
Förslag på utökade drifframar	106	59	50	49
Återtag av engångsanslag		-5	-10	
Resultatpåverkan	+40	-24	-14	-10
Resultat	66	40	24	14
Resultat % skatteintäkterna	1,7	1,0	0,6	0,3

Från kommunledningsförvaltningens sida ser vi med stor oro på den svaga resultatutvecklingen. Trots den svaga utvecklingen för 2012 och åren därpå lägger vi ut kraftigt ökade drifframar 2011, som gör att vi inte kan möta den svaga inkomstutvecklingen med det utrymme som vi åstadkommer genom de utlagda effektiviseringsbetingen. De svaga resultaten för åren 2012–2014 är enligt vår uppfattning inte förenliga med god ekonomisk hushållning. Om inte staten kommer att skjuta till ytterligare medel till kommunsektorn, ser vi inget annat alternativ än att höja utdebiteringen.

Ökade kostnader för räntor och pensioner

Under flerårsplaneprodukten kommer vi att få ökade kostnader för räntor och pensioner som belastar resultatet.

För närvarande har kommunen ett positivt räntenetto. Den ökade upplåningen som ligger i planen och antagandena om höjda räntenivåer leder till ett försämrat räntenetto. Totalt för hela perioden räknar vi med att räntenettet försämras med cirka 30 miljoner, vilket gör att finansnettot i framtiden blir negativt.

Allt fler av kommunens anställda kommer under de närmaste åren gå i pension. För åren före 1998 har kommunerna inte skuldfört några kostnader för framtida pensionsutbetalningar på balansräkningen. I stället kommer den här pensionskostnaden att belasta resultatet det år som pensionen betalas ut. När den stora gruppen som är född på 1940-talet nu går i pension kommer det att medföra en ökad belastning på den kommunala ekonomin. Botkyrka har gjort avsättningar för att möta de ökade kostnaderna och en del av dem klaras genom att dessa medel utnyttjas. I flerårsplanen har vi räknat med att ta 12,5 miljoner per år från de pengar som avsatts. Men det får ingen direkt påverkan på resultatet, eftersom det bara framkommer vid beräkningen av det så kallade balanskravsresultatet.

Nytt system för flyktingmottagning

Riksdagen har beslutat om ett nytt system för att ta emot flyktingar som träder i kraft den 1 december 2010. I detta läggs huvudansvaret

för introduktionen på Arbetsförmedlingen. Men kommunerna ska ha kvar uppgifter för sfi, tolkar, praktisk hjälp och informationsinsatser vid inflyttning, särskilda insatser inom skola, förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg. För detta ska kommunerna få en schablonberäknad grundersättning som är väsentligt lägre än dagens schablonbidrag. Det innebär att kommunerna kommer att gå miste om relativt stora belopp på intäkter, samtidigt som de blir av med kostnaderna för i första hand den så kallade introduktionsersättningen som de flyktingar som deltagit i introduktionsprogrammet får. Vår bedömning är att detta medför ett inkomstbortfall som är större än de kostnadsminskningar som uppstår för kommunen. Det finns också fortfarande vissa oklarheter kring ersättningarna i det nya systemet. Detta gäller framför allt hur man ersätter personer som av olika skäl inte kan delta i Arbetsförmedlingens introduktionsinsatser.

Uppdraget att effektivisera verksamheterna ligger fast

För att möta den svaga inkomstutvecklingen med anledning av den ekonomiska krisen innehöll flerårsplanen för 2010–2013 ett uppdrag för nämnderna att effektivisera och minska kostnaderna med 200 miljoner kronor under fyra år. I detta ingår 20 miljoner som hade lagts ut redan i budgeten för 2009. För 2011 är effektiviseringsbelägg 75 miljoner kronor och för 2012 är det 30 miljoner enligt nedanstående fördelning. Även om vi nu ser en något starkare utveckling för 2011 finns det fortfarande ett behov av att minska kostnaderna, för att få en nödvändig balans mellan kostnader och intäkter i slutet av perioden.

Tabell 6 Effektiviseringar och kostnadsminskningar 2011–2012

	2011	2012
Kommunstyrelsen	-5,0	-1,7
Servicenämnd	-6,0	-2,4
Samhällsbyggnadsnämnd	-2,6	-0,7
Teknisk nämnd	-5,0	-3,1
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	-0,5	-0,1
Kultur- och fritidsnämnd	-3,0	-1,2
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd	-11,0	-3,6
Barn- och ungdomsnämnd	-25,5	-9,6
Socialnämnd	-7,0	-2,8
Vård- och omsorgsnämnd	-10,0	-4,8
Summa totalt	-75,0	-30,0

Kommunen når inte resultatmålet med nuvarande förutsättningar

Vi har under de senaste åren strävat efter att nå ett ekonomiskt resultat på minst två procent av skatteintäkterna. Det är önskvärt att nå ett sådant resultat utifrån flera aspekter. De stora investeringarna som ligger i flerårsplanen för de kommande åren gör det nödvändigt att

skapa ett utrymme för att finansiera en del av dessa direkt i budgeten för att på så sätt hålla nere räntekostnaderna. Det finns också ett behov av att ha en viss marginal, för att möta den ökade ekonomiska osäkerheten så att vi bättre kan stå emot oförutsedda kostnadsökningar.

I flerårsplanen finns också ett mål som uttrycker att vi över en mandatperiod ska ha ett resultat som uppgår till minst två procent. Som vi tidigare påpekat når vi inte upp till detta mål med den flerårsplan som nu läggs fram. Med hänsyn till de senaste årens kraftiga ökning av kommunens upplåning ser vi från kommunledningsförvaltningens sida ett behov av att förstärka resultaten. Vi ser det som önskvärt att skapa förutsättningar för att i stället börja amortera på kommunens lån så att låneskulden kan sänkas. För det krävs dock både förbättrade resultat och lägre investeringar.

Resultatet räcker inte att finansiera investeringarna

Det långsiktiga målet är att kommunen investeringar ska ligga på en nivå som gör att de kan finansieras utan ökad upplåning. Utrymmet för hur mycket som kan finansieras inom budgeten, bestäms i första hand av storleken på årets avskrivningar och det budgeterade resultatet. För att långsiktigt slippa öka upplåningen, bör vi ha ett resultat som gör att vi klarar att finansiera merparten av våra investeringar. De senaste årens investeringsplaner har legat högre än det budgetmässiga utrymmet, vilket lett till en kraftigt ökad upplåning. Långsiktigt är detta inte hållbart, så vi måste antingen hålla nere investeringarna eller förbättra resultatet ytterligare.

Tabell 7 Utrymme för investeringar utan ökad upplåning 2010–2013 (mnr)

	2011	2012	2013	2014
Avskrivningar	198	205	210	215
Beräknat resultat 2 %	74	76	80	83
Utrymme investeringar	272	281	290	298
Faktiskt balanskravsresultat	78	52	37	27
Faktiskt utrymme	276	257	247	242

Ovan redovisas hur investeringsutrymmet ser ut om vi utgår från att kommunen inte ska öka sin upplåning. Med ett årligt resultat på 2 procent skulle vi under perioden kunna göra investeringar på 1 141 miljoner utan ökad upplåning. Med hänsyn till att vi under perioden inte når upp till den här resultatnivån, minskar utrymmet med cirka 170 miljoner. Eftersom investeringsnivån i flerårsplaneförslaget ligger över båda dessa nivåer, bedömer vi att upplåningsbehovet kommer att öka med cirka 250 miljoner på grund av den höga investeringsnivån i kombination med de låga resultaten.

Under de kommande åren behöver vi bygga skolor och förskolor i Tullinge och Tumba. Ytterligare boenden behövs både inom äldreomsorgen och övriga omsorgsformer. Samtidigt ser vi ett växande behov att rusta upp våra miljonprogramsområden. Här finns många byggnader och anläggningar som byggts under en mycket kort tidsperiod och som nu behöver rustas upp samtidigt. Ser vi till näm-

dernas redovisade investeringsbehov är dessa betydligt högre än det tillgängliga utrymmet.

För att i framtiden begränsa behovet av investeringar i infrastrukturen är det nödvändigt att se över den nuvarande planeringen för nya bostäder. Vi behöver utveckla beslutsunderlagen för olika exploateringsprojekt, för att styra byggandet till områden som redan har en utbyggd infrastruktur. Kommunledningsförvaltningen ser därför över hur vi ska utveckla våra planeringsprocesser för att uppnå dessa syften. Som ett led i detta arbete ska vi tillsammans med förvaltningarna inventera våra olika stadsdelar och se hur vi kan utnyttja redan utbyggda anläggningar och lokaler på ett bättre sätt.

Som framhållits tidigare medför lånefinansieringen av investeringar att räntekostnader tar en allt större del av driftkostnaderna. Detta bör undvikas på grund av att driftutrymmet är begränsat. En alltför hög upplåning medför på sikt även svårigheter att kunna ta upp lån. Även om det i sig är en begränsning, måste vi göra en avvägning mellan ökade ränte- och lokalkostnader och det totala utrymmet för kommunens driftkostnader.

Mer än en fördubbling av upplåningen fram till 2014

Vi har i flera år haft en mycket hög nivå på kommunens investeringar. Trots att resultaten under dessa år legat i nivå med resultatmålet har detta inte räckt för att finansiera investeringarna. Vid utgången av 2009 uppgick kommunens externa låneskuld till 1 380 miljoner. Men av detta var drygt 630 miljoner lån som tagits upp för att finansiera Söderenergis kraftvärmeprojekt och lånats vidare till Handelsbanken. Om vi undantar den här delen var kommunens lån för egna investeringar knappt 750 miljoner. Tar man också hänsyn till att det finns ett ännu inte verkställt upplåningsbehov från 2009 på cirka 150 miljoner blir utgångsläget en låneskuld på cirka 900 miljoner.

Tabell 8 Investeringsutrymme och påverkan på upplåning (mnkr)

	2010	2011	2012	2013	2014
Utrymme investeringar	235	276	257	247	242
Förslag	340	363	323	332	251
Obudgeteringar från 2009	240				
Ökad upplåning	345	87	66	85	9

Med de föreslagna investeringarna kommer upplåningen fram till 2014 öka med cirka 590 miljoner till cirka 1 500 miljoner. Den största anledningen till den ökade upplåningen är investeringar som budgeterats för 2010 och tidigare, men som kommer att få ett genomslag på upplåningen under flerårsplaneperioden. I beräkningarna har vi utgått ifrån att resultatet för 2010 blir som budgeterat. Skulle resultatet förbättras, minskar upplåningen i motsvarande grad.

De investeringar som nu föreslås i flerårsplanen medför en ökning av upplåningen på cirka 250 miljoner. Men det förutsätter att inga

nya objekt tillkommer. Redan nu finns diskussioner om att rusta upp Tumba äldreboende och vägen till Lida.

Investeringsramar för 2010–2013

I investeringsplanen har vi lagt ut större investeringar som enskilda objekt. Planen anger därmed ramarna för nämnderna för de olika investeringsobjekten. Men i vissa delar har nämnden möjlighet att själv göra prioriteringar inom sin totalram. Även när det gäller investeringsramarna ger vi övergripande kommentarer för nämnderna och förvaltningarna.

Investeringsramarna för 2011–2013 ligger på drygt 300 miljoner kronor per år, vilket är högre än det tillgängliga investeringsutrymmet. År 2014 sjunker investeringsnivån, vilket till stor del hänger samman med att det är sista året i planeringsperioden.

Bland de större projekten finns en ny skola i Riksten och ett nytt äldreboende i norra Botkyrka. Dessutom tillkommer flera nya förskolor.

Uppdrag i flerårsplanen

I anslutning till flerårsplanen föreslår vi att följande uppdrag lämnas till berörda nämnder.

Samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att till kommande framåt-sikt se på tänkbara tomter för en förskola i Vårsta som ska ersätta den nuvarande provisoriska lokalen, men även tillgodose det långsiktiga behovet av förskoleplatser i området.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att till kommande framåt-sikt se över förutsättningarna och kostnaderna för att hitta en ny lokal till fritidsverksamheten i Vårsta.

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att till ettårsplanen för 2011 redovisa ett program för hur man ska utveckla verksamheten på kommunens fritidsgårdar, så att man i större utsträckning kan nå flickor.

Kommentarer till drifts- och investeringsramar

Kommunstyrelsen

Driftsram 2011: Ramen för 2011 höjs med 3,9 miljoner. Av ökningen är 1,4 miljoner förstärkningar inom upphandlingsverksamheten, arkivfunktionen, webbarbetet och säkerhetsfrågorna inom informationsverksamheten, ökade lokalkostnader för servicekontoret i Hallunda samt samarbetsavtal med Södertörn. Därutöver avsätts 2,5 miljoner för driftsättning för Hangaren i Alby.

För 2011 avsätts även en engångspost på 5 miljoner för att införa ett nytt personalsystem. De engångssatsningar som gjordes i 2010 års ram minskar ramen för 2011.

Driftsram 2012: I ramen finns 1,1 miljoner avsatt för de verksamhetsförstärkningar som föreslås för 2011 och 2,5 miljoner för utveckling av cirkushallen i Subtopiaområdet.

Investeringsram 2011–2014: För fortsatt arbete med att utveckla kommunens inre och yttre IT-stöd ger ramen ett utrymme med 6 miljoner per år 2011–2014.

En rollbaserad portal för e-tjänster kommer att utvecklas under planperioden. För ändamålet finns 3 miljoner avsatt per år under åren 2011–2012 och 1,5 miljoner per år för efterföljande år.

Stadsnätets införande påbörjades under 2009. Anslutningsavgifterna för kommunens del uppgår till 35 miljoner. Återstående del på 15 miljoner tas upp 2011.

År 2011 finns 0,4 miljoner avsatt för inventarier. Resterande år är utrymmet för köp av inventarier 0,2 miljoner per år.

Servicenämnden

Driftsramar 2011 och 2012: Bortsett från det särskilda effektiviseringsbetinget är nämndens driftsramar oförändrade 2011 och 2012.

Investeringsramar 2011–2014: Servicenämndens investeringsram uppgår till 10 miljoner per år. I beloppet ingår utbyte av fordon, IT-investeringar m.m.

Samhällsbyggnadsnämnden

Driftsramen för 2011 och 2012 räknas upp med 3 miljoner per år för de ökade åtaganden som är en följd av kommunens utveckling. De engångsanslag som nämnden fick i budgeten för 2010 på 4,5 miljoner för ökat underhåll och städkampanj permanentas från 2011.

I 2010 års budget finns ett engångsanslag på 5 miljoner för att förnya kommunens gatubelysning. Driftsramen har minskats för detta och ett årligt anslag på 5 miljoner finns upptagna på investeringsbudgeten.

Investeringarna ligger mellan 23 och 30 miljoner per år. Nämnden har möjlighet själv prioritera inom den här ramen, men den återstående utbyggnaden av gator och anläggningar i Riksten samt gång- och cykelväg Tumba-Tullinge ska finnas med.

Tekniska nämnden

Driftsramen för 2011 och 2012 innehåller en engångssatsning på underhåll av kommunens fastigheter med 10 miljoner per år. Därutöver kompenseras nämnden för det utökade underhållsansvar som är kopplad till avtalet med Botkyrka ridsällskap.

Investeringsramarna för tekniska nämnden är uppdelade på fastigheter respektive VA-verksamhet. Inom fastighetsdelen får nämnden själv prioritera för den del av ramen som inte är fördelad på specifika projekt. I ramen ingår även en ombyggnad av cirkushallen i Subtopiaområdet för Cirkus Cirkör.

Även inom VA-investeringsramen har nämnden vissa möjligheter att prioritera. Här finns dock tre större objekt i form av ny huvudvattenledning till Tumba och Uttran/Lindhov samt dagvattenhantering i norra Botkyrka.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Driftsramar 2011 och 2012: Undantaget det särskilda effektiviseringsbetinget är nämndens driftsram oförändrad 2011 och 2012.

Kultur- och fritidsnämnden

Driftsram 2011: Ramen innehåller en utökning med 5,1 miljoner. Tillskottet avser helårseffekten för ungdomspaketet med 1,2 miljoner och genomförandet av en kultur- och idrottsgala med 0,1 miljoner. I ramökningen ingår även kompensation med 3,9 miljoner för ökade hyreskostnader för Eklids och Malmsjö sporthall, läktare i idrottshallen i Tumba samt ökade kapitalkostnader för en skate- och BMX-park i Tumba och för de utomhusbad som ska rustas upp under 2010.

Medel för drift och lokalkostnader för en ny fritidsgård i Alby finns avsatta under kommunstyrelsens förfogande.

Driftsram 2012: Ramen räknas upp med 0,2 miljoner för ökade hyreskostnader för ombyggnader i Botkyrkahallen.

Investeringsram 2011 till 2014: Ett årligt investeringsanslag på 2 miljoner för inventarier m.m. Därutöver avsätts 2011 medel för en skate- och BMX-park i Tumba med 2 miljoner, inventarier till en ny fritidsgård i Alby med 0,5 miljoner och en hoppgröp vid Eklids sporthall med 7,0 miljoner. 2012 avsätts medel för ombyggnader i Botkyrkahallen med 3,1 miljoner. För 2013 avsätts 4,5 miljoner för Alby sporthall och 2014 avsätts 15 miljoner för att rusta upp Storvretens sporthall.

Ett anslag på 19 miljoner finns avsatt till kommunstyrelsens förfogande för att bygga en ny fritidsgård i Alby.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Driftsram 2011: För volymförändringar inom särskolan och daglig verksamhet avsätts 4 miljoner. Minskningar görs för färre gymnasieelever och minskade kostnader för flyktingmottagning med 5 respektive 3 miljoner. Genom flytten av vuxenundervisningen till Tumba får nämnden minskade hyreskostnader. Ramen minskas med 1 miljon. Resten av hyresminskningen får nämnden behålla för att möta effektiviseringsbetinget. Den engångssatsning som gjordes i budgeten för 2010 på sommararbete för ungdomar ligger kvar även 2011. För ungdomspaketet tillkommer 4,3 miljoner. Den föreslagna länsgemensamma prislistan för gymnasieprogrammen innebär en osäkerhetsfaktor för 2011 och framåt.

Driftsram 2012: Antalet ungdomar i gymnasieåldrarna minskar ytterligare, vilket reducerar ramen med 9 miljoner. Kostnaderna för flyktingmottagning förutsätts minska med ytterligare 1 miljon. För

volymökningar inom daglig verksamhet avsätts 1,5 miljoner. Satsningen på sommarjobb ligger kvar även 2012 med 5 miljoner.

Investeringsramar 2011–2014: Investeringsplanen innehåller inventarieanskaffningar inom förvaltningens olika verksamheter med totalt 5 miljoner per år. För resurscenter inom daglig verksamhet avsätts 5 miljoner 2012.

Barn- och ungdomsnämnden

Driftsram 2011: Volymökningar inom förskolan, fritidshemmen, grundskolan och förskoleklassen beräknas medföra en ökad kostnad på cirka 14,5 miljoner.

För barnomsorg på obekvämt arbetstid och för heltidsförskola för 1–3 åringar ingår 2,5 respektive 7,1 miljoner som halvårseffekt 2011.

För ökade hyres- och lokalkostnader tillförs 19 miljoner varav 2 miljoner är driftkostnader för ytterligare lokalinvesteringar. Här ingår även kostnadsökningar för Malmsjö skola och för ny förskola i Tullinge. Hyran för sporthallen i Malmsjö skola ligger inom ramen för kultur- och fritidsnämnden. Hyran för Malmsjö har även minskats med den tidigare hyran inklusive förskolelokaler.

Driftsram 2012: Fortsatta volymökningar inom nämndens verksamhetsområden medför ett tillskott med 16,2 miljoner. Helårseffekt för barnomsorg på obekvämt arbetstid och för 1–3 åringar tillkommer med ytterligare 9,6 miljoner. För ökade lokalkostnader beräknas 10,4 miljoner. Avsikten är att från och med 2012 övergå till ett system där ramförändringen utgår från en summa per barn och elev inklusive lokalkostnader.

Investeringsramar 2011–2014: I flerårsplanen ligger en utbyggnad av en ny skola i Riksten samt tre förskolor i Tumba och Tullinge. För inventarier och ombyggnader m.m. ligger 55,5 miljoner per år 2011 och 2012. Detta belopp höjs sedan till 60 miljoner per år för 2013 och 2014. Inom den här ramen får de föreslagna ombyggnaderna av skolorna prövas utifrån det underlag som ska tas fram av förvaltningen i samverkan med samhällsbyggnadsförvaltningen och kommunledningsförvaltningen.

Socialnämnden

Driftsram 2011: Utöver de generella uppräkningsarna för priser och löner samt avdraget för effektiviseringsuppdraget tillförs socialnämndens ram 1 miljon för en arbetsmarknadskonsulent för psykiskt funktionsnedsatta och fler platser i särskilt boende. Från 2010 års ram dras även 1 miljon för det engångsbelopp som tillfördes för upphandlingen av nytt verksamhetssystem.

Därutöver har 15 miljoner avsatts till kommunstyrelsens förfogande om kostnaderna för försörjningsstödet fortsätter att öka.

Driftsram 2012: Ramen höjs med 1,5 miljoner för fler platser i särskilt boende och fler platser i daglig verksamhet.

Investeringsramar 2011–2014: Investeringsramen ger ett årligt utrymme för inventarier m.m. på cirka 2 miljoner per år. I detta ska även inrymmas kostnader för larm.

Vård- och omsorgsnämnden

Driftsram 2011–2012: Ramen utökas med 12 miljoner för 2011 och med 10 miljoner för 2012 och ska täcka kostnader för volymökningar inom äldreomsorgen och LSS-verksamheten. För 2011 utökas ramen med ytterligare 0,1 miljoner för att täcka ökade hyreskostnader till följd av en påbyggnad av balkonger på Kärsdala äldreboende.

Investeringsramar 2011–2014: Åren 2011 och 2013 finns 20 miljoner för respektive år avsatt för nya LSS-boenden. De avsatta medlen kan även användas till mindre ombyggnationer för att göra det möjligt att skapa fler platser genom andra lösningar än nybyggnation. I investeringsplanen finns totalt 100 miljoner avsatt för ett nytt äldreboende i norra Botkyrka, där 10 miljoner fördelas 2012 och 90 miljoner fördelas 2013.

För inventarier och mindre ombyggnader m.m. finns 3,5 miljoner avsatta för 2011 och 4 miljoner per år för resten av perioden. Dessutom finns 1,5 miljoner avsatta 2011 för påbyggnaden av balkonger på Kärsdala äldreboende.

Överförmyndarnämnden

Driftsramar: Med hänsyn till kommande organisationsförändring kommer verksamhetskostnaderna att överföras till en annan nämnd som får ansvaret för att finansiera kommunens andel av den gemensamma verksamheten på Södertörn.

Resultaträkning

Mnkr	Budget 2010	Beräkn. 2011	Beräkn. 2012	Beräkn. 2013	Beräkn. 2014
Nämndernas verksamhet	-3 714,3	-3 768,6	-3 882,4	-4 029,4	-4 188,4
Interna och gemensamma poster	281,5	305,9	290,9	283,9	281,9
Avskrivningar	-184,6	-198,0	-205,0	-210,0	-215,0
S:a verksamhetens nettokostnad	-3 617,4	-3 660,7	-3 796,5	-3 955,5	-4 121,5
Skattenetto	3 632,7	3 705,4	3 829,4	3 981,8	4 141,7
Finansiella kostnader	-64,5	-40,1	-49,3	-58,2	-62,1
Finansiella intäkter	87,0	61,0	56,0	56,0	56,0
Res. efter skatt och finansnetto	37,8	65,6	39,6	24,1	14,1
Pensionskostnader från avsättning	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5
Balanskravsresultat	50,3	78,1	52,1	36,6	26,6
Utrymme för investeringar	234,9	276,1	257,1	246,6	241,6
Utlagd ökning driftkostnader	131,9	54,3	112,3	147,0	159,0
Resultat i % av skatteintäkter	1,0	1,8	1,0	0,6	0,3
Balanskravsresultat i %	1,4	2,1	1,4	0,9	0,6
Resultat = 2 procent	72,7	74,1	76,6	79,6	82,8

mnr	Budget 2010	Beräkn. 2011	Beräkn. 2012	Beräkn. 2013	Beräkn. 2014
Skatteintäkter	2 488,3	2 572,7	2 675,6	2 796,0	2 921,9
Slutavräkningar	-14,4				
Inkomstutjämningsbidrag	730,3	769,4	801,4	841,2	884,5
Kostnadsutjämningsbidrag	157,6	165,9	176,7	188,0	198,8
Regleringsbidrag/ avgift	20,8	14,1	-9,2	-29,9	-51,6
Utjämnings LSS	61,7	69,6	70,2	70,8	71,4
Konjunkturstöd	78,4				
Fastighetsavgift	110,0	113,7	114,7	115,7	116,7
Summa	3 632,7	3 705,4	3 829,4	3 981,8	4 141,7
Ökning per år	114,4	72,7	124,0	152,4	159,9

Driftsammandrag

Mnkr	Budget 2010	Preliminär ram 2011				Summa 2011	Preliminär ram 2012				Summa 2012
		Löner/ priser	Verksamh fö- rändr	Effek- tivise- ringar	Engångs kost- nad 2010		Löner/ priser	Verksamh fö- rändr	Effek- tivise- ringar	Engångs kostnad 2011	
Kommunstyrelsen	-243,5	-3,9	-3,9	5,0	13,2	-233,1	-5,9	-3,6	1,7	5,0	-235,9
Exploateringsverk- samhet	6,0				5,3	11,3					11,3
Service-nämnd	3,9			6,0		9,9			2,4		12,3
Samhällsbyggnads- nämnd	-114,6	-1,7	-4,0	2,0	4,5	-113,8	-2,7	-1,7	0,7		-117,5
Teknisk nämnd	-7,9	4,4	-10,3	5,0		-8,8	3,2		3,1		-2,5
Miljö- och hälso- skyddsnämnd	-9,3	-0,1		0,5		-8,9	-0,2		0,1		-9,0
Kultur- och fritids- nämnd	-168,3	-2,7	-5,1	3,0		-173,1	-3,8	-0,2	1,2		-175,9
Utbildnings- och ar- betsmarknadsnämnd	-535,3	-7,9	0,7	11,0		-531,5	-13,2	8,5	3,6		-532,6
Barn- och ungdoms- nämnd	-1403,2	-22,5	-43,1	25,5		-1443,3	-34,5	-36,2	9,6		-1504,4
Socialnämnd	-475,0	-7,2	-1,0	7,0	1,0	-475,2	-11,9	-1,5	2,7		-485,9
Vård- och omsorgs- nämnd	-743,9	-12,6	-12,1	10,0	1,0	-757,6	-18,7	-10,0	4,8		-781,5
Överförmyndar- nämnd	-5,9	-0,1				-6,0	-0,1		0,1		-6,0
Revision	-3,1	-0,1				-3,2	-0,1				-3,3
											0,0
Försörjningsstöd	0,0		-15,0			-15,0		-5			-20,0
KS/KF förfogande	-14,2	-0,5	-10,6		5,0	-20,3	0,0	-11,2			-31,5
Övrigt											
Summa totalt	-3714,3	-54,9	-104,4	75,0	30,0	-3768,6	-87,9	-60,9	30,0	5,0	-3882,4

Intern poster mm Mnkr	Budget 2010	Fl. plan 2011	Fl. plan 2012	Fl. plan 2013	Fl. plan 2014
Kapitaltjänst	310,7	330,0	335,0	340,0	345,0
Pensionsutbetalningar	-54,3	-60,0	-65,0	-70,0	-76,0
Fastighetsskatt	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Försäkringar	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Avgifter bankgirot	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Semesterlöneskuld		0,0	0,0	0,0	0,0
Periodisering, timlön mm					
Översk arbetsgivaravgift	126,0	129,0	131,0	134,0	137,0
Försäkringsers m m					
Intern poster	377,3	393,9	395,9	398,9	400,9
Pensionskostnad	-120,8	-115,0	-120,0	-123,0	-125,0
Schablonbidrag	25,0	27,0	15,0	8,0	6,0
Summa	281,5	305,9	290,9	283,9	281,9

Finansiella poster Mnkr	Budget 2010	Fl. plan 2011	Fl. plan 2012	Fl. plan 2013	Fl. plan 2014
Finansiella kostnader					
Räntor lån Kraftvärme	-15,0				
Räntor lån	-35,0	-43,0	-50,0	-56,0	-59,0
Avgår ränta under byggtid	12,0	12,0	12,0	10,0	10,0
Räntor pensionskuld	-13,5	-9,1	-11,3	-12,2	-13,1
Orealiserade kursförlust					
Aktieägartillskott	-13,0				
Summa finansiella kostn	-64,5	-40,1	-49,3	-58,2	-62,1
Finansiella intäkter					
Aktieutdeln, egna bolag	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Återföring, orealis förlust					
Utdelning pensionsplacer					
Borgensavgifter	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Ränteintäkter	69,0	45,0	40,0	40,0	40,0
Ränteintäkter kraftvärme	15,0				
Summa finansiella intäkter	100,0	61,0	56,0	56,0	56,0
Finansnetto	35,5	20,9	6,7	-2,2	-6,1

Investeringsplan 2011-2014

	Budget	Förslag	Förslag	Förslag	Förslag
	2010	2011	2012	2013	2014
Kommunstyrelsen					
IT-investeringar	5,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Kommunportal	3,0	3,0	3,0	1,5	1,5
Stadsnät	20,0	15,0			
Kommunarkivet	0,2				
Inventarier m.m.	0,2	0,4	0,2	0,2	0,2
Summa	28,4	24,4	9,2	7,7	7,7
Servicenämnden					
Utbyte av fordon m.m.	7,2	8,0	8,0	8,0	8,0
IT investeringar		2,0	2,0	2,0	2,0
Summa	7,2	10,0	10,0	10,0	10,0
Kultur- och fritidsnämnden					
Diverse mindre investeringar KoF	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Broängens IP konstgräs			5,5		
Alby fritidsgård inredning		0,5			
Boxningslokal i Botkyrkahallen			3,1		
Eklids sporthall	5,0	7,0			
Skate/BMX-park Tumba		2,0			
Storvretens sporthall					15,0
Alby sporthall				4,5	
Summa	7,0	11,5	10,6	6,5	17,0
Barn- och ungdomsnämnden					
Förskola, Tullinge, inventarier	2,0				
Förskola, Nyängsgården		25,0			
Nyängsgården, inventarier		1,5			
Riksten skola		75,0	75,0		50,0
Riksten skola, inventarier			7,0		
Vreta Gård, förskola			10,0	23,0	
Vreta Gård, förskola, inventarier				2,5	
Malmsjö skola, inventarier	9,0				
Ombyggnader skolor o förskolor		20,0	20,0	20,0	20,0
Ombyggnader kök		20,0	20,0	25,0	25,0
Upprustning förskolor och skolor		6,0	6,0	6,0	6,0
Lokalanpassningar, arbetsmiljöåtgärder	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Skol- och förskolegårdar		2,0	2,0	2,0	2,0
Inventarier m.m.	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Trådlöst nätverk		1,5	1,5		
Summa	18,0	158,0	148,5	85,5	110,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden					
Inventarier mm	4,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Resurscenter, daglig verks			5,0		
Summa	4,0	5,0	10,0	5,0	5,0

	Budget	Förslag	Förslag	Förslag	Förslag
	2010	2011	2012	2013	2014
Socialnämnden					
Arbetsmiljöförbättr. och tillgänglighet	1,7	2,0	2,1	2,0	2,0
Summa	1,7	2,0	2,1	2,0	2,0
Vård- och omsorgsnämnden					
Gruppboende HO		20,0		20,0	
Äldreboende 50 platser, norra			10,0	90,0	
Balkonger Kärsdala		1,5			
Inventarier mindre ombyggnader mm	3,5	3,5	4,0	4,0	4,0
Summa	3,5	25,0	14,0	114,0	4,0
Tekniska nämnden					
<i>Byggprojekt</i>					
Om- och tillbyggnad Malmsjö skola	155,0				
Ombyggnad av kök skolor/förskolor	20,0				
Upprustning skolor och förskolor	5,0				
Skol- och förskolegårdar	2,0				
Ombyggnad Subtopia		2,0	20,0		
Subtopia	1,1				
Diverse ombyggnader lokaler	7,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Ombyggnad cirkushangaren	17,0				
<i>Fastighetsinvesteringar, övrigt</i>					
Fastighetsnät skolor		12,0	12,0	2,0	2,0
Utbyte av larm	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Normanpassning ventilation	8,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Tillgänglighetsanpassning	0,6	4,0	4,0	4,0	2,0
Brandskyddsåtgärder	1,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Energisparåtgärder	2,0	8,0	8,0	8,0	8,0
Övriga fastighetsinvesteringar	1,5	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa	222,2	40,0	58,0	28,0	26,0
VA-verksamheten					
Servisledningar	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Mindre investeringar VA	3,0	4,0	4,0	6,0	6,0
Reinvesteringar VA-ledningar	6,0	6,0	10,0	14,0	14,0
Uppgradering avloppspumpstationer	2,4	2,4	1,4	1,4	1,4
Byte av processdatasystem	2,0	0,3			
Skalskydd VA-anläggningar	2,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Huvudvattenledning Tumba	10,0	15,0			
Vattenledning Uttran-Lindhov				10,0	10,0
Dagvattenhantering	0,0	5,0	10,0	10,0	10,0
Vattenreservoarer		3,0	2,0	2,0	2,0
Summa	26,9	38,2	29,9	45,9	45,9

	Budget 2010	Förslag 2011	Förslag 2012	Förslag 2013	Förslag 2014
Samhällsbyggnadsnämnden					
<i>Gata/parkverksamheten</i>					
Mindre kompletteringsåtgärder	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Riksten	5,0	3,0	5,0		
Förnyelseåtgärder	3,0	3,5	4,0	4,0	4,0
Konstbyggnader	3,0	3,0	3,0	4,0	4,0
Tillgänglighet	3,0	3,0	3,0	3,0	
Miljöåtgärder		2,0	2,0	2,0	2,0
Belysningsprogram		5,0	5,0	5,0	5,0
Lek/Rekreation	3,0	3,0	3,5	3,5	3,5
Trafiksäkerhet		2,0	2,0	2,0	2,0
Plan och bygglovsverksamheten	0,5				
Gång- och cykelväg Tullinge - Tumba		2,5			
Markförvärv	1,5	1,5	2,0	2,0	2,0
Diverse investeringar kart och mät	0,5	0,5	0,1	0,8	0,1
Summa	20,5	30,0	30,6	27,3	23,6
KFs förfogande		19,0			
Summa investeringar	339,4	363,1	322,9	331,9	251,2